

«Ամերիարանկ» ՓԲԸ

**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ
2023թ. երկրորդ եռամսյակի համար**

Բովանդակություն

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն	4
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն	5
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն	6
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	7

**ՄԻՋՆԿՅԱԼ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱԾՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ԿԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԳՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
30 հունիս 2023թ.**

Բանկի անվանումը՝ **ԱՄԵՐԻԱԲԱՆԿ ՓԲԸ**
Գտնվելու վայրը՝ ՀՀ, ք.Երևան, 0010, Վ. Սարգսյան 2, հեռ՝ 56 11 11

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ծնթ.	01/04/2023- 30/06/2023	01/01/2023- 30/06/2023	01/04/2022- 30/06/2022	01/01/2022- 30/06/2022
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	4	26,333,179	51,008,525	19,312,155	37,652,517
Այլ տոկոսային եկամուտներ	4	1,173,759	2,292,146	822,921	1,721,924
Տոկոսային ծախսեր	4	(10,103,718)	(19,165,278)	(9,042,015)	(17,563,300)
ԶՈՒՏ ՏՈԿՈՍԱԿԱՆ ԵԿՎՍՈՒՏ		17,403,220	34,135,393	11,093,061	21,811,141
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով եկամուտ	5	4,081,007	7,858,766	2,872,779	4,855,963
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս	5	(847,199)	(1,464,804)	(661,722)	(1,205,162)
ՄԻՋՆՈՐԴԱՎՃԱՐՆԵՐԻ ԵՎ ԱՅԼ ՎՃԱՐՆԵՐԻ ԳԾՈՎ ԶՈՒՏ ԵԿՎՍՈՒՏ		3,233,808	6,393,962	2,211,057	3,650,801
Չուտ օգուտ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով	6	1,039,250	1,238,085	4,305,333	5,288,770
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	7	5,005,020	10,283,183	5,055,008	9,283,308
Չուտ օգուտ/(վնաս) իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային		15,357	15,224	22,260	85,542
Այլ գործառնական եկամուտներ	8	222,664	476,555	325,077	567,572
Այլ գործառնական ծախսեր	8	(1,913,712)	(3,538,207)	(1,151,194)	(2,275,290)
ԳՈՐԾԱՆՆԱԿԱՆ ԵԿՎՍՈՒՏՆԵՐ		25,005,607	49,004,195	21,860,603	38,411,844
Չուտ արժեքկումսից կորուստներ ֆինանսական գործիքների գծով	9	(2,568,990)	(2,868,883)	1,190,307	116,098
Այլ արժեքկումս և պահուստներ	9	-	22,077	-	308
Աշխատակազմի գծով ծախսեր		(7,182,043)	(14,690,085)	(6,754,173)	(11,160,341)
Վարչական ծախսեր	10	(2,469,276)	(4,850,030)	(1,999,955)	(3,852,414)
ԾԱՀՈՒՅԹ ՄԻՆՉԻ ԾԱՀՈՒԹԱՀԱՐԿՈՎ ՀԱՐԿՈՒՄԸ		12,785,298	26,617,274	14,296,782	23,515,495
Շահույթահարկի գծով ծախս	11	(2,429,151)	(4,944,406)	(2,691,883)	(4,405,918)
ԾԱՀՈՒՅԹ ԺԱՄԱՆԱԿԱԾՐՁՎՆԻ ՀԱՄԱՐ		10,356,147	21,672,868	11,604,899	19,109,577

ԱՅԼ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ԿԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԳՅՈՒՆՔ ԺԱՄԱՆԱԿԱԾՐՁՎՆԻ ՀԱՄԱՐ ԱՌԱՆՅ ԾԱՀՈՒԹԱՀԱՐԿԻ					
Ներդրումային արժեքթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստի շարժ		458,057	443,705	(1,109,328)	(1,613,562)
- իրական արժեքի գուտ փոփոխություն		470,650	456,189	(1,091,074)	(1,543,418)
- շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված գուտ գումար		(12,593)	(12,484)	(18,254)	(70,144)
ԱՅԼ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ԿԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԳՅՈՒՆՔ ԺԱՄԱՆԱԿԱԾՐՁՎՆԻ ՀԱՄԱՐ ԱՌԱՆՅ ԾԱՀՈՒԹԱՀԱՐԿԻ		458,057	443,705	(1,109,328)	(1,613,562)

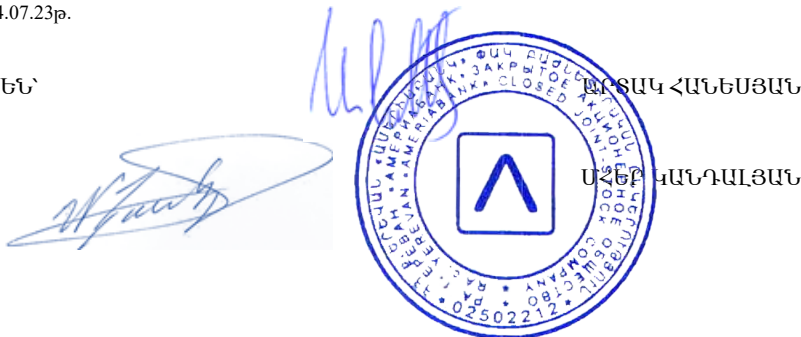
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ԿԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԳՅՈՒՆՔ ԺԱՄԱՆԱԿԱԾՐՁՎՆԻ ՀԱՄԱՐ		10,814,204	22,116,573	10,495,571	17,496,015
---	--	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

ՄԵԿ ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԻՆ ԲԱԺԻՆ ԸՆԿՆՈՂ ԾԱՀՈՒՅԹ					
Բազային	26		185.19		163.36
Նորացված	26		185.19		163.36

Համախմբված հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը՝ 14.07.23թ.

ՏՆՕՐԻՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ-ԳԼԽԱՎՈՐ ՏՆՕՐԵՆ՝

ԳԼԽԱՎՈՐ ՀԱԾՎԱԳԱՀԻ ՏԵՂԱԿԱԼ՝

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱԾՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԴՐՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ
30 հունիս 2023թ.

Բանկի անվանումը՝ **ԱՄԵՐԻԱԲԱՆԿ ՓԲԸ**
 Գտնվելու վայրը՝ ՀՀ, ք.Երևան, 0010, Վ. Մարգարյան 2, հեռ՝ 56 11 11

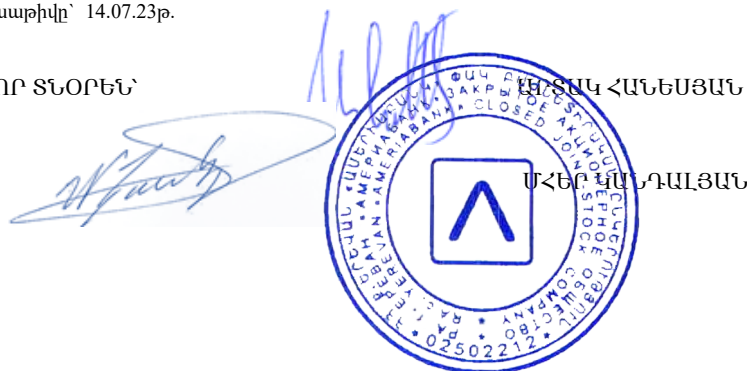
(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄ	Ծնթ.	30/06/23	31/12/2022 (ստուգված)
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	12	122,947,339	113,641,023
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ		111,878	-
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող արժեթղթեր	13	12,776,472	10,721,168
- Բանկի կողմից պահվող		12,776,472	10,721,168
- Վաճառքի և հետզնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		-	-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	13	34,956,880	57,363,607
- Բանկի կողմից պահվող		34,956,880	57,363,607
- Վաճառքի և հետզնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		-	-
Անորոշիչացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	13	110,225,524	156,701,885
- Բանկի կողմից պահվող		99,377,055	152,304,277
- Վաճառքի և հետզնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		10,848,469	4,397,608
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառվածություններ	14	80,352,662	94,094,839
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր	15	9,345,941	47,116,435
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառվածություններ	16	839,915,513	735,543,120
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	17	13,601,968	12,022,885
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	18	10,088,835	10,558,974
Հետաձգված հարկային ակտիվ	11	1,631,390	2,470,217
Այլ ակտիվներ	19	16,061,916	11,595,653
Ընդամենը ակտիվներ		1,252,016,318	1,251,829,806
Պարտավորություններ			
Աձանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	13	28,344	69,563
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	20	44,927,679	62,685,039
Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	25	9,459,649	3,936,778
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	21	837,256,441	784,634,192
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	22	96,532,470	92,125,513
Այլ փոխառություններ	23	26,007,723	58,124,688
Ստորադաս փոխառություններ	23	27,963,304	28,155,324
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	11	3,156,595	11,302,060
Փոխառվածության հանձնառությունների գծով պահուստ		344,330	303,276
Վարձակալության գծով պարտավորություն	18	11,532,720	11,852,055
Այլ պարտավորություններ	24	18,216,582	26,589,773
Ընդամենը պարտավորություններ		1,075,425,837	1,079,778,261
Կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	26	54,466,380	54,414,765
Էմիսիոն եկամուտ		274,861	204,113
Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ		(1,029,462)	(1,473,167)
Չբաշխված շահույթ		122,878,702	118,905,834
Ընդամենը կապիտալ		176,590,481	172,051,545
Ընդամենը պարտավորություններ և կապիտալ		1,252,016,318	1,251,829,806

Համախմբված հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը՝ 14.07.23թ.

ՏՆՕՐԻՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ-ԳԼԽԱՎՈՐ ՏՆՕՐԵՆ՝

ԳԼԽԱՎՈՐ ՀԱԾՎԱԳԱՀԻ ՏԵՂԱԿԱԼ՝

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՄԵՓԸԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
30 հունիս 2023թ.

Բանկի անվանումը՝ **ԱՄԵՐԻԱԲԱՆԿ ՓԲԸ**

Գտնվելու վայրը՝ ՀՀ, ք.Երևան, 0010, Վ. Սարգսյան 2, հեռ՝ 56 11 11

(հազար դրամ)

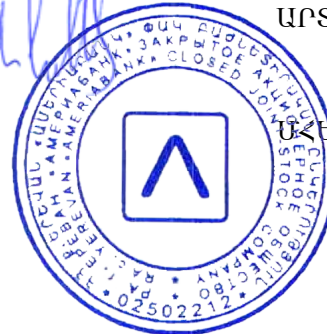
Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Ներդրումային արժեթղթերի	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը սեփական
Նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական)					
Մնացորդը առ 01 հունվարի 2022թ.	54,385,935	174,726	(265,959)	74,636,547	128,931,249
Շահույթ ժամանակահատվածի համար	-	-	-	19,109,577	19,109,577
Ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ հետաձգված հարկից գուտ	-	-	(1,613,562)	-	(1,613,562)
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ	-	-	(1,613,562)	19,109,577	17,496,015
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	28,830	29,387	-	-	58,217
Հայտարարված շահարժիհներ	-	-	-	-	-
Մնացորդը առ 30 հունիս 2022թ.	54,414,765	204,113	(1,879,521)	93,746,124	146,485,481
Ընթացիկ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական)					
Մնացորդը առ 01 հունվարի 2023թ.	54,414,765	204,113	(1,473,167)	118,905,834	172,051,545
Շահույթ ժամանակահատվածի համար				21,672,868	21,672,868
Ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ հետաձգված հարկից գուտ			443,705		443,705
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ	-	-	443,705	21,672,868	22,116,573
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	51,615	70,748			122,363
Հայտարարված շահարժիհներ	-	-	-	(17,700,000)	(17,700,000)
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ	51,615	70,748	-	(17,700,000)	(17,577,637)
Մնացորդը առ 30 հունիս 2023թ.	54,466,380	274,861	(1,029,462)	122,878,702	176,590,481

Համախմբված հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը՝ 14.07.23թ.

ՏՆՕՐԻՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ-ԳԼԽԱՎՈՐ ՏՆՕՐԵՆ՝

ԳԼԽԱՎՈՐ ՀԱՇՎԱԴՊԱՀԻ ՏԵՂԱԿԱԼ՝

ԱՐՏԱԿ ՀԱՆԵՍՅԱՆ

ՍՆՈՐ ԿԱՆԴԱԼՅԱՆ

**ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՄԱԿՈՒՄԲՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
30 հունիս 2023թ.**

Բանկի անվանումը՝ **ԱՄԵՐԻԱԲԱՆԿ ՓԲԸ**
Գտնվելու վայրը՝ ՀՀ, ք.Երևան, 0010, Վ. Սարգսյան 2, հեռ՝ 56 11 11

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	01/01/2023- 30/06/2023	01/01/2022- 30/06/2022
Գրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից	x	x
Ստացված տոկոսներ	52,886,911	41,124,707
Վճարված տոկոսներ	(18,748,649)	(17,874,941)
Ստացված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	7,858,743	4,855,963
Վճարված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	(1,464,804)	(1,205,162)
Չուտ մուտքեր շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներից	586,243	2,241
Չուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնականություններից	11,140,779	15,783,979
Այլ գործառնական վճարումներ	(3,061,629)	(1,707,718)
Աշխատավարձ և այլ վճարումներ աշխատակիցներին	(24,520,508)	(12,042,411)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ	(2,759,151)	(2,015,540)
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում		
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	(2,115,551)	(7,510,368)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	11,501,876	(17,717,808)
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դերձիտորական պարտքեր	37,668,304	(6,677,851)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	(112,786,255)	(76,926,036)
Այլ ակտիվներ	(4,838,756)	(1,717,737)
Գործառնական պարտավորությունների նվազում/ (ավելացում)		
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	542,466	4,641,648
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	(14,947,487)	671,291
Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	5,485,048	(16,247,539)
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	63,661,039	107,047,807
Այլ պարտավորություններ	1,645,526	23,948,385
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ՝ մինչև շահութահարկի վճարումը	7,734,144	36,432,910
Վճարված շահութահարկ	(12,348,442)	(1,555,643)
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր	(4,614,298)	34,877,267
Գրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից	x	x
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	(3,460,029)	(1,161,672)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	22,457,293	(30,081,243)
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	43,589,610	(22,853,466)
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր	62,586,874	(54,096,381)
Գրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունի	x	x
Վարձակալություն գծով պարտավորությունների մարում	(1,035,014)	(1,015,865)
Վճարված շահարժիններ	(17,700,000)	-
Մուտքեր բաժնետիրական կապիտալի թողարկումից	120,363	58,217
Չուտ մուտքեր այլ փոխառություններից	(30,738,851)	(16,648,865)
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	5,375,024	733,187
Ֆինանսական գործունեության համար (օգտագործված)/ֆինանսական գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր	(43,978,478)	(16,873,326)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(4,666,670)	(33,355,412)
Արժեզրկման պահուստում փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(1,712)	(22,621)
Գրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ նվազում	9,325,717	(69,470,472)
Գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբում (Օտարագրություն 12)	113,641,023	264,090,145
Գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջում (Օտարագրություն 12)	122,966,740	194,619,673

Համախմբված հաշվետվության վավերացման նամաթիվը՝ 14-07-23թ.

ՏՆՕՐԻՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԱՅԻՆԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ՕՐԵՆ՝

ԱՐՏԱԿ ՀԱՆԵՍՅԱՆ

ԳԼԽԱՎՈՐ ՀԱՇՎԱԴՊԱՀԻ ՏԵՂԵԳՈՒ

ՍՀԵՐ ԿԱՆԴԱԼՅԱՆ

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ն (նախկին «Հայնեդաբանկ» ՓԲԸ) (Բանկ) հիմնադրվել է 1992թ. դեկտեմբերի 8-ին՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն: 2007թ-ին Բանկը ձեռք բերեց «Թի-Դի-Էյ Հոլդինգս Լիմիթիդ» ընկերությունը՝ գնելով Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 96.15%-ը: 2011թ. ընթացքում «Թի-Դի-Էյ Հոլդինգս Լիմիթիդ» ընկերությունը վերանվանվեց «Ամերիա Գրուպ» (Մի-Ուայ): 2013թ-ին «Ամերիա Գրուպ» (Մի-Ուայ) Լիմիթիդ ձեռք բերեց Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 100%-ը:

2015-2020թթ. «Ամերիա Գրուպ» (Մի-Ուայ) վաճառեց իր բաժնետոմսերի մի մասը Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկին (ՎՉԵԲ), Ասիական զարգացման բանկին (ԱՉԲ), «Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթիդ» ընկերությանը և «Աֆեյան հիմնադրամ Հայաստանի համար» Ինկ.: 2020թ. հունիսի 14-ին «Ամերիա Գրուպ» (Մի-Ուայ) վերանվանվեց «Իմաստ Գրուպ» (Մի-Ուայ):

2021թ. մարտի 9-ին «Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթիդ» ընկերությունն ամբողջությամբ ձեռք բերեց Բանկի կողմից լրացուցիչ թողարկված 125 բաժնետոմսերը 320,000 դրամ անվանական արժեքով՝ 867,339 դրամով մեկ բաժնետոմսի համար:

2021թ. ապրիլի 29-ին Բանկի Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը հաստատեց բաժնետիրական կապիտալի համարումը՝ բաժնետիրական կապիտալ փոխանցելով 16,891 միլիոն դրամի չափով Էմիսիոն եկամուտը: Այս գործարքից հետո 1 բաժնետոմսի անվանական արժեքը 320 հազար դրամից ավելացավ 465 հազար դրամի:

2022թ. ապրիլի 25-ին «Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթիդ» ընկերությունն ամբողջությամբ ձեռք բերեց Բանկի լրացուցիչ թողարկված 62 բաժնետոմսերը 465,000 դրամ անվանական արժեքով՝ 938,987 դրամով մեկ բաժնետոմսի համար:

2023թ. հունիսի 19-ին «Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթիդ» ընկերությունն ամբողջությամբ ձեռք բերեց Բանկի կողմից լրացուցիչ թողարկված 465,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեք ունեցող 111 բաժնետոմս՝ մեկ բաժնետոմսի համար վճարելով 1,102,363 ՀՀ դրամ:

Ստորև ներկայացված է Բանկի բաժնետերերի կազմը 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	30/06/2023	31/12/2022
«Իմաստ Գրուպ» (Մի-Ուայ)	48.82%	48.87%
Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկ (ՎՉԵԲ)	17.71%	17.73%
Ասիական զարգացման բանկ (ԱՉԲ)	13.92%	13.92%
«Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթիդ»	12.05%	11.98%
«Աֆեյան հիմնադրամ Հայաստանի համար» Ինկ.	7.5%	7.5%
	100.00%	100.00%

2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի վերջնական հսկող կողմ:

Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկերի և երաշխավորությունների տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների, ինչպես նաև արժեթղթերով և արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և Հայաստանի Հանրապետության ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական համակարգի անդամ է: Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը գտնվում է Հայաստանում:

Բանկն ունի 25 մասնաճյուղ (2022թ-ին՝ 24 մասնաճյուղ), որոնց միջոցով իրականացնում է իր գործունեությունը Հայաստանի Հանրապետությունում: Բանկի գլխամասային գրասենյակի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010, Վազգեն Սարգսյան փ. 2:

2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկի աշխատակիցների թիվը կազմում էր 1,556 (2022թ-ին՝ 1,427):

2023 թվականի ապրիլի 21-ի և 2023 թվականի ապրիլի 28-ին համապատասխանաբար Բանկի կողմից հիմնադրվեցին «Ինվիա» ՓԲԸ-ն և «Դինո» ՓԲԸ-ն ՀՀ օրենսդրության համապատասխան: Ընկերությունների միակ սեփականատերը հանդիսանում է Բանկը: Ընկերությունների հիմնական գործունեություն են համարվում իրավախորհրդատվական և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ծառայությունների մատուցումը: Ընկերությունները հանդիսանում են Բանկի դուստ ընկերություններ (միասին՝ «Խումբ») և նրանց ֆինանսական տվյալները ներառվել են այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 31-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Խումբը իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Խմբի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը կարունակում են զարգանալ և միտված են բարելավման վերջին տարիների ընթացքում:

2022թ. փետրվարին Ռուսաստանի Դաշնության և Ուկրաինայի միջև բռնկված ռազմական հակամարտության պատճառով մի շարք երկրներ պատժամիջոցներ սահմանեցին Ռուսաստանի Դաշնության դեմ: Հակամարտությունն ազդեցություն ունի ոչ միայն երկու երկրների տնտեսական գործունեության, այլև՝ համաշխարհային տնտեսության վրա: Պատժամիջոցների արդյունքում աշխարհի շատ երկրներում հումքային և պարենային ապրանքների գներն աճել են, խախտվել են ռեսուրսների մատակարարման հաստատված կապերը, դիտվում է գնաճի ազդեցություն գների վրա, և վերլուծաբանները կանխատեսում են նաև տնտեսական հետևանքներ համաշխարհային արդյունաբերության համար:

Հայաստանի տնտեսությունը հաջողությամբ դիմակայել է համաշխարհային տնտեսական ցնցումներին և կարողացել է 2022թ-ին գրանցել տպավորիչ մակրոտնտեսական ցուցանիշներ՝ հիմնականում զբոսաշրջության, մի շարք ընկերությունների Հայաստան տեղափոխվելու և դրամական փոխանցումների նշանակալի աճի շնորհիվ: Նշված բոլոր գործոնները հանգեցրել են ՀՆԱ-ի 12.6% աճի 2022թ-ին, ինչը զգալիորեն ավելի բարձր է, քան ակնկալվում էր տարեսկզբին: Արժույթի միջազգային հիմնադրամի (ԱՄՀ) ուսումնասիրության համաձայն՝ տնտեսության վերականգնումը կշարունակվի: Կառավարությունը կանխատեսում է 7% աճ 2023թ-ին: Կառավարության 2021-2026թթ. տնտեսական ծրագիրը նպատակ ունի խթանել արտահանմանը միտված և ներդրումների վրա հիմնված աճի մոդելը լայնածավալ բարեփոխումների միջոցով:

«Standard & Poor's» վարկանիշային գործակալությունը 2022թ. նոյեմբերի 24-ին Հայաստանին շնորհել է B+ վարկանիշ՝ կայուն հեռանկարով: «Fitch» վարկանիշային գործակալությունը 2023թ. փետրվարի 10-ին Հայաստանին շնորհել է B+ վարկանիշ՝ դրական հեռանկարով:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Խմբի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության դեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել դեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության հավաստում

Ներկայացված համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքներ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների և իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Իսմբի ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Իսմբի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը նաև այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի պաշտոնական փոխարժեքներն էին համապատասխանաբար 386.06 դրամ և 393.57 դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի համար և 418.95 դրամ և 420.06 դրամ 1 եվրոյի համար:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունից պահանջվում է կատարել մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսերի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Դատողություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն կարևոր դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն են ունեցել համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում:

- ֆինանսական ակտիվների դասակարգում. այն բիզնես մոդելի գնահատում, որի շրջանակում պահվում են ակտիվները, և գնահատում, արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ – Ծանոթագրություն 3(ե)(i),
- չափանիշների սահմանում որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր:

Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Այն ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց դեպքում առկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում կարող են հանգեցնել էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում:

- ֆինանսական գործիքների արժեգրկում. ընտրել մոդել ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելու համար, որոշել ելակետային տվյալներն ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելի համար, այդ թվում՝ ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը – Ծանոթագրություն 27(գ),
- ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքի գնահատում – Ծանոթագրություն 32:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի մասեր

Խումբը վաղաժամ չի կիրառել որևէ նոր ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որոնք հրապարակվել են, սակայն դեռ չեն գործում, այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին համար:

Որոշ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ առաջին անգամ կիրառվում են 2022թ-ին, սակայն նշանակալի ազդեցություն չունեն Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վրա:

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթով գործառնություններ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ կորուստն իրենից ներկայացնում է տարբերությունը ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսների և վճարումների մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված արտարժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող բաժնային գործիքների վերահաշվարկից առաջացող տարբերությունների, բացի այն դեպքերից, երբ տարբերությունն առաջանում է արժեզրկման պատճառով, որի դեպքում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված փոխարժեքային տարբերությունները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ են կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող մնացորդներն, այդ թվում՝ ՀՀ դրամով արտահայտված պարտադիր պահուստը և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

(գ) Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույք

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը զեղչում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Խումբը գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման ենթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և, ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի գծով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է լողացող դրույքով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերագնահատման արդյունքում՝ շուկայական դրույքների փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է նաև իրական արժեքի հեջի ճշգրտումներն արտացոլելու համար այն ամսաթվի դրությամբ, երբ սկսվում է համապատասխան ճշգրտման ամորտիզացիայի հաշվարկը:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv) կետում:

Ներկայացում

Ծախույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտը ներառում է՝

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները,

- իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով տոկոսները:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված այլ տոկոսային եկամուտը ներառում է իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ոչ ածանցյալ պարտքային ֆինանսական գործիքների և ֆինանսական վարձակալություններում գուտ ներդրումների գծով տոկոսային եկամուտը:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

(դ) Վճարներ և միջնորդավճարներ

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 4 (գ)):

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ հաշիվների սպասարկման վճարները, ներդրումների կառավարման վճարները, վաճառքների գծով միջնորդավճարները, տեղաբաշխման գծով միջնորդավճարները և վարկի սինդիկացման միջնորդավճարները, ճանաչվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ փոխատվության հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրմանը, համապատասխան փոխատվության հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

Հանախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՍ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Խումբը նախ կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՍ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք առաջանում են հանախորդների հետ իրականացված փաստացի գործարքներից: Ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են եկամտի առաջացմանը և չեն բխում հանախորդների հետ իրականացված փաստացի գործարքներից, Խումբը դասակարգում է որպես այլ գործառնական ծախսեր: Մնացած բոլոր ծախսերը դասակարգվում են որպես ընդհանուր վարչական ծախսեր:

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

i. Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտները և կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպ ինչ որ և ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը և կորուստները.

- արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստ և հակադարձումներ և
- արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտներ և կորուստներ:

Երբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ կորուստը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Առևտրական նպատակով չպահվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Խումբը կարող է անշրջելի ընտրություն կատարել՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ներկայացնելու իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Այս բաժնային գործիքների գծով օգուտները և կորուստները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ, և շահույթում կամ վնասում արժեզրկում չի ճանաչվում: Ծահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շահաբաժինն ակնհայտորեն ներկայացնում է ներդրման ինքնարժեքի մասի վերականգնումը, որի դեպքում ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտները և կորուստները փոխանցվում են չբաշխված շահույթ՝ ներդրման օտարման պահին:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Խումբը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այլպես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Խումբը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացումը, տոկոսային որոշակի եկամտաբերության մակարդակը, համապատասխանեցնել ֆինանսական ակտիվների ժամկետներն այն պարտավորությունների ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվներով, կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Խմբի ղեկավարությանը:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:

- ինչպես են վարձատրվում բիզնեսի ղեկավարները (օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՛ հավաքված դրամական հոսքերի վրա):
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի դիտարկվում մեկուսի, այն դիտարկվում է որպես մեկ ընդհանուր վերլուծության մաս առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Խմբի առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակով կամ կառավարվում են և որոնց արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ոչ էլ՝ թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվներ վաճառելու համար:

Գնահատում, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Խումբը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դիտարկումը ներառում է այն գնահատումը, արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այս պայմանը: Գնահատումն իրականացնելիս Խումբը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը և ժամկետները,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Խմբի պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածությունների), և
- հատկանիշները, որոնք փոփոխում են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերաբար վերասահմանումը:

Խումբն ունի հաստատուն տոկոսադրույքով երկարաժամկետ վարկերի պորտֆել, որոնց հետ կապված հնարավորություն ունի վերանայել տոկոսադրույքը ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխության դեպքում: Վարկառուն հնարավորություն ունի կամ համաձայնվել վերանայված տոկոսադրույքի հետ, կամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց տուգանքի: Խումբը որոշել է, որ այս վարկերի պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, քանի որ այս հնարավորությունից օգտվելու դեպքում տոկոսադրույքն այնպես է փոփոխվում, որ դառնում է փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի համար հատուցում: Փոխարենը, Խումբը այս վարկերը դիտարկում է որպես ըստ իրենց էության լողացող տոկոսադրույքով վարկեր (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (iii)):

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Խումբը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խումբը իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների, դասակարգում է ամորտիզացված

արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

ii. Ապահանջում

Ֆինանսական ակտիվներ

Խումբն ապահանջում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Խումբը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապահանջելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապահանջված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորդված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապահանջման ժամանակ: Ապահանջման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Խմբի կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Խումբը իրականացնում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապահանջվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի փոխատվությունը և վաճառքի ու հետզման գործարքները:

Գործարքներում, որոնցում Խումբը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Խումբը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Խումբը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խումբն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

iii. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների վերափոխում

Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխում

Երբ ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման արդյունքում փոխվում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքը, Խումբը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունն արտացոլելու համար: Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումը պահանջում է պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխություն, եթե բավարարվում են հետևյալ պայմանները.

- փոփոխությունն անհրաժեշտ է որպես բարեփոխման ուղղակի հետևանք և

- պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու նոր հիմքը տնտեսապես համարժեք է նախորդ հիմքին, այսինքն՝ անմիջապես նախքան փոփոխությունը գործող հիմքին:

Եթե ի լրումն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով պահանջվող պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխությունների կատարվում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության այլ փոփոխություններ, Խումբը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունն արտացոլելու համար: Այնուհետև Խումբը լրացուցիչ փոփոխությունների նկատմամբ կիրառում է պայմանների փոփոխման հաշվառմանը վերաբերող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության դրույթները:

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերափոխվում են, Խումբը գնահատում է, արդյոք վերափոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի վերափոխում»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները: Որպես փոփոխության մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

- վճարները, որոնք դիտարկվում են նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարները, որոնք իրենցից ներկայացվում են պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ,
- մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես ապաճանաչումից օգուտի կամ կորուստի մաս:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի վերափոխումը չի դիտարկվում որպես վերափոխում, եթե բխում է գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ Խմբի կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով Խումբն իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն:

Խումբն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են վերափոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Խումբը գնահատում է վերափոխման նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Խումբը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Խումբը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանությանը:

Եթե դրամական հոսքերի վերափոխումը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն վերափոխման նպատակն է առավելագույն չափով վերականգնել ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Խումբը մտադիր է այնպես վերափոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն նախ դիտարկում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրս գրվի նախքան վերափոխումը կատարելը (տես ստորև ներկայացված դուրսգրման քաղաքականությունը): Այս մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և նշանակում է, որ ապաճանաչման չափանիշները միշտ չէ որ բավարարվում են նման դեպքերում:

Խուճըն իրականացնում է նաև որակական գնահատում՝ վերափոխման նշանակալի լինելը գնահատելու համար:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով այլ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չստացվող ֆինանսական ակտիվի վերափոխումը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, Խուճըն նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես վերափոխումից օգուտ կամ կորուստ շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար վերափոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Վերափոխման շրջանակում ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար կամ ստացված վճար ճշգրտում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Եթե նման վերափոխումն իրականացվում է փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Հաստատուն տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում փոխառուն հնարավորություն ունի վաղաժամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց էական տուգանքի, Խուճընը հաշվառում է տոկոսադրույքի վերափոխումը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակը՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Սա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խուճըն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերափոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ վերափոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում վերափոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և վերափոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր վերափոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Խուճըն իրականացնում է վերափոխման նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Խուճընը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի գեղջված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները գուտ ստացված վճարներով և գեղջված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի գեղջված ներկա արժեքից:

Եթե ֆինանսական պարտավորության վերափոխումը չի բավարարում ապաճանաչման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, գեղջելով վերափոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լողացող դրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար վերափոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները վերափոխման պահին: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է

վերափոխված ֆինանսական ակտիվի մնացորդային ժամանակահատվածում: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

iv. Արժեզրկում

Տես նաև Ծանոթագրություն 27 (գ):

Խումբը ճանաչում է կորստի պահուստ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող հետևյալ ֆինանսական գործիքների համար.

- պարտքային գործիքներ հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ,
- գուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալություններում,
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր և
- փոխատվության հանձնառություններ:

Բաժնային գործիքներում ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվում:

Խումբը կորստի պահուստը չափում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով.

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք համարվում են ցածր պարտքային ռիսկ ունեցող հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և
- այլ ֆինանսական գործիքներ (բացառությամբ ֆինանսական վարձակալություններում գուտ ներդրումների), որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն չի աճել սկզբնական ճանաչումից ի վեր (տես Ծանոթագրություն 27 (գ)):

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտագանցման ռեպրեից: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող պարտքային կորուստները, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտագանցման ռեպրեից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ (եթե պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, բայց ֆինանսական գործիքները պարտքային առումով արժեզրկված չեն) և 3-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ (եթե ֆինանսական գործիքները պարտքային առումով արժեզրկված են):

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն են և չափվում է հետևյալ կերպ.

- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ*` որպես բոլոր դրամական պակասորդների ներկա արժեք (դրամական պակասորդը պայմանագրին համապատասխան Խմբին հասանելիք դրամական հոսքերի և Խմբի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է),
- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ*` որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերություն,
- *օգտագործված փոխատվության հանձնառություններ*` որպես հետևյալ նշվածների միջև տարբերության ներկա արժեք` պայմանագրային դրամական հոսքերի, որոնք ենթակա են վճարման Խմբին, եթե օգտագործում է փոխառությունը ստանալու իրավունքը, և այն դրամական հոսքերի, որոնք Խումբն ակնկալում է ստանալ,
- *ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր*` որպես այն ակնկալվող վճարումների ներկա արժեք, որոնք փոխհատուցում են տիրապետողին կրած պարտքային կորուստը` հանած այն գումարները, որոնք Խումբը ակնկալում է հետ ստանալ:

Տես նաև Ծանոթագրություն 27 (գ):

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերաբանակցվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվն ապահանաչելու անհրաժեշտությունը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (ii)), և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

- Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապահանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 27 (գ)):
- Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապահանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս ապահանաչման ժամանակ: Այս գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում, որը գեղջվում է ապահանաչման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Խումբը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները, իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները և զուտ ներդրումները ֆինանսական վարձակալություններում պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից: Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, եթե տեղի են ունեցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտագանցումը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Խմբի կողմից վարկի կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Խումբը այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կսնանկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, ֆիզիկական անձանց տրվող վարկերի դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման պարտքային առումով արժեզրկված լինելը գնահատելիս Խումբը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- Վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությունում:
- Վարկունակության վարկանիշային գործակալությունների գնահատումները:
- Նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:
- Պարտքի պայմանների վերանայման հավանականությունը, որի արդյունքում տիրապետողները կարող են վնաս կրել պարտքը կամավոր կամ պարտադիր կերպով ներելու պատճառով:
- Գործող միջազգային աջակցման մեխանիզմները, որոնք թույլ են տալիս որպես «վերջին հնարավոր վարկատու» տվյալ երկրին տրամադրել անհրաժեշտ աջակցություն, ինչպես նաև կառավարությունների և գործակալությունների հրապարակային հայտարարություններում նշված այդ մեխանիզմները կիրառելու մտադրությունը: Սա ներառում է նշված մեխանիզմների աշխատանքի արդյունավետության և, անկախ քաղաքական մտադրություններից, պահանջվող չափանիշները բավարարելու կարողության առկայության գնահատումը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով կորստի պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- *ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ՝* որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,
- *փոխատվության հանձնառություններ և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր՝* սովորաբար որպես պահուստ,
- *երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Խոււմբը չի կարող նույնականացնել փոխատվության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին՝* Խոււմբը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և
- *իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ՝* ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում:

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Խոււմբը որոշում է, որ փոխառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «ֆինանսական գործիքների արժեքկումից կորուստներ» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ/պարտքերի գանձման միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների փոխհատուցման Խմբի ընթացակարգերի հետ համապատասխանությունն ապահովելու համար:

Ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մաս չհանդիսացող ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Խոււմբը գնահատում է, արդյոք ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, որը հաշվառվում է որպես այդ գործիքի բաղադրիչ, թե առանձին հաշվառվող պայմանագիր: Այս գնահատումն իրականացնելիս Խոււմբը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- արդյոք երաշխավորությունը նախատեսված է պարտքային գործիքի պայմանագրի պայմաններով,
- արդյոք երաշխավորությունը պահանջվում է պարտքային գործիքի պայմանագիրը կարգավորող օրենքներով և կանոնակարգերով,
- արդյոք երաշխավորության պայմանագիրը կնքվել է պարտքային գործիքի պայմանագրի հետ նույն ժամանակ և հաշվի առնելով վերջինիս պայմանները և
- արդյոք երաշխավորությունը տրամադրվել է փոխառուի մայր կազմակերպության կամ փոխառուի խմբի անդամ հանդիսացող որևէ այլ կազմակերպության կողմից:

Եթե Խոււմբը որոշում է, որ փոխառությունը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման հետ կապված վճարվելիք ցանկացած հավելավճար հաշվառվում է որպես այդ ակտիվի ձեռքբերման գործարքի գծով ծախսում: Պարտքային

գործիքի իրական արժեքը և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս Խուճը հաշվի է առնում երաշխավորությամբ ապահովվող պաշտպանության ազդեցությունը:

Եթե Խուճը որոշում է, որ փոխառությունը չի հանդիսանում պարտքային գործիքի անբաժանելի տարր, ապա այն ճանաչում է ակտիվ, որն իրենից ներկայացնում է երաշխավորության հավելավճարի գծով կանխավճար, և պարտքային կորուստների դիմաց փոխհատուցում ստանալու իրավունք: Կանխավճարի տեսքով վճարված հավելավճարի գծով ակտիվը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը, որի համար ստացվել է երաշխավորությունը, ոչ պարտքային առումով արժեզրկված է և ոչ էլ ենթարկվել է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի երաշխավորությունը ստանալու պահին: Այս ակտիվները ճանաչվում են «այլ ակտիվներ» հոդվածի կազմում: Խուճը փոխհատուցման իրավունքի գծով օգուտները կամ կորուստները ներկայացնում է շահույթում կամ վնասում՝ «պարտքային ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում:

(գ) Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում «հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ» հոդվածը ներառում է.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերը, ֆակտորինգի գծով դերիտորական պարտքերը և ակրեդիտիվների գծով դերիտորական պարտքերը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, և
- գուտ ներդրումները ֆինանսական վարձակալությունում:

(ե) Ավանդներ, թողարկված պարտքային արժեթղթեր և ստորադաս պարտավորություններ

Ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը և ստորադաս պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Խուճը պարտավորությունները նախորոշում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

(ը) Ֆինանսական երաշխավորություններ և փոխատվության հանձնառություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրով Խմբից պահանջվում է կատարել սահմանված վճարումներ՝ փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի դերիտորի կողմից պարտքային գործիքի պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով: Փոխատվության հանձնառություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն հանձնառություններ:

Ֆինանսական երաշխավորությունները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու հանձնառությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք չափվում են հետևյալ նշվածներից ավելի բարձրով՝ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն որոշված կորստի պահուստից (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv)) և սկզբնապես ճանաչված գումարից՝ հանած, երբ տեղին է, ՖՀՄՍ 15-ի սկզբունքներին համապատասխան ճանաչված եկամտի կուտակային գումարը:

Խուճը չունի իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող փոխատվության հանձնառություններ:

Այլ փոխատվության հանձնառությունների համար Խուճը ճանաչում է կորստի պահուստ (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv)) ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն:

Ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով առաջացող պարտավորությունները ներառվում են պահուստների կազմում:

(թ) Հետզնման և հակադարձ հետզնման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետզնման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեպո գործարքների գծով կրեդիտորական պարտքերի կազմում:

Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառքի պայմանագրով ձեռք բերված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(ժ) Հիմնական միջոցներ

(i) Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետներ ունեցող նշանակալի մասերից, այդ մասերը հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռքբերման ամսաթվից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

- վարձակալված գույքի բարելավում	5-ից 20 տարի
- համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	5-ից 10 տարի
- տնտեսական գույք	5-ից 10 տարի
- փոխադրամիջոցներ	7 տարի

(բ) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման և ներդրման ծախսումները կապիտալացվում են համապատասխան ոչ նյութական արժեքի ինքնարժեքին:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները կազմում են 1-ից 10 տարի:

(լ) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ ԽՈՒՄԸ ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են զեղչելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը զեղչման միջև հարկումը դրույթով, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը:

(խ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները, ներառյալ հարկերը, ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող գումարը ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Ծահարաժիններ

Ծահարաժիններ հայտարարելու և վճարելու Խմբի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակաշրջանում, երբ հայտարարվում են:

(ծ) Առգրավված գրավ

Առգրավված գույքը հաշվառվում է սկզբնական արժեքից և գույք իրացման արժեքից նվազագույնով:

(կ) Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկված լինելու հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումները, և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

Օգտագործման արժեքը գնահատելիս գնահատված ապագա դրամական հոսքերը գեղջվում են մինչև իրենց ներկա արժեքը՝ օգտագործելով գեղջման մինչև հարկումը դրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և ակտիվին հատուկ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքերից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսքեր չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ փոխհատուցվող գումարը որոշելիս օգտագործված գնահատականներում: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որքանով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան մաշվածության կամ ամորտիզացիայի), եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(հ) Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ

Խումբը ներկայացնում է մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային և նոսրացված շահույթի վերաբերյալ տվյալներ իր սովորական բաժնետոմսերի համար: Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը հաշվարկվում է Խմբի սովորական բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող շահույթը կամ վնասը բաժանելով այդ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թվին՝ ճշգրտված Խմբին պատկանող իր սեփական բաժնետոմսերի թվով: Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նոսրացված շահույթը որոշվում է ճշգրտելով Խմբի սովորական բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող շահույթը կամ վնասը և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը՝ ճշգրտված Խմբին պատկանող իր սեփական բաժնետոմսերի թվով՝ բոլոր նոսրացնող պոտենցիալ սովորական բաժնետոմսերի ազդեցությունը հաշվի առնելու համար, որոնք իրենցից ներկայացնում են աշխատակիցներին տրամադրված փոխարկելի պարտատոմսերը և բաժնետոմսերի օպցիոնները:

(ձ) Սեզմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզմենտը Խմբի բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեություններում, որոնցից կարող է վաստակել հասույթներ և կրել ծախսեր (ներառյալ Խմբի այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններից հասույթները և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են Տնօրինության կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, և որի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն: Խմբի սեզմենտային հաշվետվությունները հիմնված են հետևյալ գործառնական սեզմենտների վրա՝ մանրամասն բանկային գործունեություն, կորպորատիվ և ներդրումային բանկային գործունեություն, առևտրային բանկային գործունեություն:

(դ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հոդվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ գործարքներին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել տարվա հարկվող եկամտի գծով կիրառելով այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ, որն ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական և ո՛չ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվում են չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային զեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Խումբն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Ապագա հարկվող շահույթը որոշվում է հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների մարումից առաջացող գումարի հիման վրա: Եթե հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարը բավարար չէ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ ճանաչելու համար, դիտարկվում է գոյություն ունեցող ժամանակավոր տարբերությունների մարումներով ճշգրտված ապագա հարկվող շահույթը, որը որոշվում է Խմբի գործարար ծրագրերի հիման վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի: Այս նվազեցումները վերականգնվում են, եթե մեծանում է ապագա հարկվող շահույթ ստանալու հավանականությունը:

Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերագնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում են այն չափով, որով հավանական է, որ Խումբն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է դրանք օգտագործվել:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Խումբը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

(Ճ) Վարձակալություն

Պայմանագրի սկզբում Խումբը որոշում է, թե՞ արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն: Պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն, եթե այդ պայմանագրով հատուցման դիմաց՝ որպես փոխանակում որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը:

(i) Խումբը՝ որպես վարձակալ

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում, Խումբը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը:

Խումբը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ներառում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական գումարը՝ ճշգրտված վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարների մատով, գումարած կրած սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումները և հիմքում ընկած ակտիվի ապատեղակայման և քանդման, կամ վերջինիս վերականգնման, կամ դրա գրադեցրած տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումները:

Հետագայում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային հիմունքով՝ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև ժամկետի ավարտը, եթե վարձակալությամբ Խմբին չեն փոխանցվում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի ավարտին, կամ եթե ակտիվի օգտագործման իրավունքի արժեքը չի արտացոլում, որ Խումբը կիրառորժի գնման օպցիոնը: Այդ դեպքում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմքում ընկած ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում, որը որոշվում է նույն հիմունքով, որը կիրառվում է հիմնական միջոցների համար: Բացի այդ, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը պարբերաբար նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով, վերջիններիս առկայության դեպքում, և ճշգրտվում է վարձակալության գծով պարտավորության որոշ վերաչափումների մատով:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այն վարձավճարների ներկա արժեքով, որոնք չեն վճարվել մեկնարկի ամսաթվին՝ գեղջված վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, կամ Խմբի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով, եթե այդ դրույքը չի կարելի հեշտությամբ որոշել: Որպես կանոն, Խումբը որպես գեղջման դրույք կիրառում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Խումբը որոշում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, հիմք ընդունելով տարբեր արտաքին ֆինանսական աղբյուրներից ստացված տոկոսադրույքները, և կատարում է որոշ ճշգրտումներ արտացոլելու համար վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվում են հետևյալ վարձավճարները.

- հաստատուն վճարումները, ներառյալ ըստ էության հաստատուն վճարումները,
- վարձակալության փոփոխուն վճարումները, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, և որոնք սկզբնապես չափվել են՝ կիրառելով մեկնարկի ամսաթվին գործող ինդեքսը կամ դրույքը,
- գումարները, որոնք, ինչպես ակնկալվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և
- գնման օպցիոնի իրագործման գինը, եթե Խումբը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառորժի այդ օպցիոնը, վարձավճարներն օպցիոնով նախատեսված նորացման ժամանակաշրջանի համար, եթե Խումբը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառորժի այդ երկարաձգման օպցիոնը, ինչպես նաև վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքները, եթե Խումբը խելամտորեն համոզված է, որ վաղաժամ չի դադարեցնի վարձակալությունը:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն վերաչափվում է, եթե առկա է ապագա վարձավճարների փոփոխություն՝ որպես ինդեքսի կամ դրույքի փոփոխության արդյունք, առկա է մնացորդային արժեքի երաշխիքի շրջանակներում վճարման ենթակա գումարների Խմբի գնահատականի փոփոխություն, եթե Խումբը փոխում է գնման, երկարաձգման կամ դադարեցման օպցիոնն իրագործելու իր գնահատականը, կամ եթե առկա է վերանայված ըստ էության հաստատուն վարձավճար:

Եթե վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է այս եղանակով, կատարվում է համապատասխան ճշգրտում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի գծով, կամ գրանցվում է շահույթում կամ վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև զրո:

Խումբը որոշել է չճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ փոքրարժեք ակտիվների և կարճաժամկետ վարձակալությունների համար: Այս վարձակալությունների գծով վարձավճարները Խումբը ճանաչում է որպես ծախս գծային մեթոդով վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

(ii) Խումբը՝ որպես վարձատու

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում, Խումբը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը: Երբ Խումբը հանդես է գալիս որպես վարձատու, այն վարձակալության սկզբում որոշում է, թե արդյոք վարձակալությունը հանդիսանում է ֆինանսական կամ գործառնական վարձակալություն:

Վարձակալությունը դասակարգելու համար Խումբը գնահատում է, արդյոք վարձակալությամբ փոխանցվում են հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, որի դեպքում վարձակալությունը դասակարգվում է որպես ֆինանսական, իսկ հակառակ դեպքում՝ որպես գործառնական վարձակալություն: Այս գնահատումն իրականացնելիս Խումբը դիտարկում է որոշ ցուցանիշներ, մասնավորապես, արդյոք վարձակալության ժամկետի մեջ է ներառվում ակտիվի տնտեսական ծառայության մեծ մասը:

Եթե պայմանագիրը պարունակում է վարձակալության և ոչ վարձակալության բաղադրիչներ, Խումբը կիրառում է ՖՀՄՍ 15-ը պայմանագրում սահմանված հատուցումը վերագրելու համար:

Գործառնական վարձակալության գծով ստացված վարձավճարները Խումբը ճանաչում է որպես եկամուտ գծային մեթոդով վարձակալության ժամկետի ընթացքում՝ «այլ հասույթի» կազմում:

(մ) Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ գործում են 2022թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և թույլատրվում է այդ ստանդարտների վաղաժամ կիրառումը: Այնուամենայնիվ, այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Խումբը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները:

(i) Պարտավորությունների դասակարգումը ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ դասերի (ՀՀՄՍ 1 փոփոխություններ)

2020թ-ին հրապարակված փոփոխությունները նպատակ ունեն պարզաբանել պարտավորության ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ լինելը որոշելու պահանջները, և կիրառելի են 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Այնուամենայնիվ, Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհուրդը հետագայում առաջարկել է կատարել լրացուցիչ փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում և հետաձգել 2020թ-ին ընդունված փոփոխությունների ուժի մեջ մտնելու ժամկետը մինչև 2024թ. հունվարի 1-ը: Այս շարունակական փոփոխությունների պատճառով Խումբը չի կարողացել որոշել այս փոփոխությունների ազդեցությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա դրանց սկզբնական կիրառման ժամանակաշրջանում: Խումբը հետևում է զարգացումներին:

(ii) Այլ ստանդարտներ

Ստորև ներկայացված նոր կամ փոփոխված ստանդարտներն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- Մեկ գործարքից առաջացած ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկ (ՀՀՄՍ 12 փոփոխություններ). Փոփոխությունն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չի ունենա, քանի որ Խումբը հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները բացահայտել է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներից և

վարձակալության գծով պարտավորություններից առանձին նախորդ տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում (Ծանոթագրություն 11):

- ՖՀՄՄ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» և ՖՀՄՄ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» փոփոխություններ. Խումբն իրականացրել է կատարողական երաշխիքների իր պորտֆելի վերլուծություն և եզրահանգել է, որ 2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ առկա կատարողական երաշխիքներն իրենցից ապահովագրության պայմանագրեր չեն ներկայացնում՝ ՖՀՄՄ 17-ի «Ապահովագրության պայմանագրեր» պահանջների համաձայն:
- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում (ՀՀՄՄ 1-ի և ՖՀՄՄ վերաբերյալ գործանական առաջարկներ 2-ի փոփոխություններ),
- Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում (ՀՀՄՄ 8-ի փոփոխություններ):

4 Չուտ տոկոսային եկամուտ

	01/04/2023/ 30/06/2023	01/01/2023/ 30/06/2023	01/04/2022/ 30/06/2022	01/01/2022/ 30/06/2022
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ				
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	21,902,498	41,470,185	17,039,667	33,516,629
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	2,806,561	5,728,964	1,084,841	2,058,676
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	251,525	977,579	373,198	621,745
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	401,324	869,071	131,231	189,987
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	230,965	456,815	223,686	476,851
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր	41,119	99,654	104,836	224,170
Այլ	10,774	20,531	4,033	7,091
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	25,644,766	49,622,799	18,961,492	37,095,149

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	688,413	1,385,726	350,663	557,368
Ընդամենը արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	26,333,179	51,008,525	19,312,155	37,652,517

Այլ տոկոսային եկամուտ				
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	787,934	1,450,537	554,796	1,162,776
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	368,969	782,859	247,120	426,990
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	16,856	58,750	21,005	132,158
Ընդամենը այլ տոկոսային եկամուտ	1,173,759	2,292,146	822,921	1,721,924
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	27,506,938	53,300,671	20,135,076	39,374,441

Տոկոսային ծախս				
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	5,604,733	10,770,053	4,513,619	8,832,865
Այլ փոխառություններ և ստորադաս փոխառություններ	1,874,349	3,315,170	1,743,117	3,262,176
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	1,333,397	2,618,343	1,674,992	3,256,867
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	728,710	1,459,355	598,676	1,122,643
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	323,579	648,312	336,274	671,987
Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	191,487	227,838	100,594	258,616
Ակրեդիտիվների և տրամադրված երաշխավորությունների գծով կրեդիտորական պարտքեր	47,463	126,207	74,743	158,146

Ընդամենը տոկոսային ծախս	10,103,718	19,165,278	9,042,015	17,563,300
Չուտ տոկոսային եկամուտ	17,403,220	34,135,393	11,093,061	21,811,141

5 Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով զուտ եկամուտ

	01/04/2023/ 30/06/2023	01/01/2023/ 30/06/2023	01/04/2022/ 30/06/2022	01/01/2022/ 30/06/2022
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով եկամուտ				
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	2,259,743	4,334,537	1,487,940	2,661,106
Դրամական փոխանցումներ	1,030,891	1,522,412	559,531	575,636
Կանխիկացման, հաշիվների և հեռավար համակարգի սպասարկման ծառայություններ	319,156	949,962	333,806	838,060
Երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների տրամադրում	256,750	474,079	66,988	327,176
Բրոքերային ծառայություններ և անդերրայթինգ	108,644	167,777	173,549	123,982
Վճարահաշվարկային գործառնություններ	68,212	139,305	94,024	144,324
Այլ	37,611	270,694	156,941	185,679
Ընդամենը միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով եկամուտ	4,081,007	7,858,766	2,872,779	4,855,963

Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս

Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	692,346	1,184,516	383,665	738,478
Դրամական փոխանցումներ	111,754	203,952	82,610	146,177
ՀՀ ԿԲ-ի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների հետ կանխիկ և անկանխիկ գործառնություններ	20,107	37,255	173,636	276,657
Երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների ստացում	9,402	18,385	11,830	22,413
Այլ	13,590	20,696	9,981	21,437
Ընդամենը միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս	847,199	1,464,804	661,722	1,205,162
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով զուտ եկամուտ	3,233,808	6,393,962	2,211,057	3,650,801

6 Չուտ օգուտ իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով

	01/04/2023/ 30/06/2023	01/01/2023/ 30/06/2023	01/04/2022/ 30/06/2022	01/01/2022/ 30/06/2022
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Չուտ օգուտ արժույթային և տոկոսադրույքային ածանցյալ գործիքների գծով	707,225	953,553	4,284,035	5,055,274
Չուտ օգուտ իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով	332,025	284,532	21,298	233,496
	1,039,250	1,238,085	4,305,333	5,288,770

7 Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից

	01/04/2023/ 30/06/2023	01/01/2023/ 30/06/2023	01/04/2022/ 30/06/2022	01/01/2022/ 30/06/2022
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Չուտ օգուտ սիտթ գործարքներից	5,633,972	11,140,779	10,535,944	15,783,979
Չուտ վնաս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	(628,952)	(857,596)	(5,480,936)	(6,500,671)
	5,005,020	10,283,183	5,055,008	9,283,308

8 Այլ գործառնական գուտ ծախսեր

	01/04/2023/ 30/06/2023	01/01/2023/ 30/06/2023	01/04/2022/ 30/06/2022	01/01/2022/ 30/06/2022
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Այլ գործառնական եկամուտ				
Չուտ եկամուտ առգրավված ակտիվների վանառքից	55,664	119,283	96,879	166,716
Եկամուտ տեղեկանքների տրամադրումից և այլ ծառայություններից	36,924	66,401	93,499	171,593
Եկամուտ ապահովագրական գործակալությունից	31,669	65,116	43,046	81,455
Եկամուտ պահատուփերից	23,593	45,572	17,853	33,616
Եկամուտ վնարահաշվարկային համակարգերից	-	44,787	-	-
Եկամուտ դատական գործերի համար ստացված հատուցումներից	24,604	41,317	16,099	27,456
Եկամուտ խորհրդատվական ծառայություններից	4,000	41,000	288	1,776
Եկամուտ վնարային տերմինալներից	2,941	4,083	9,629	29,656
Եկամուտ ապահովագրական փոխհատուցումներից	2,122	2,195	1,236	1,307
Այլ	41,147	46,801	46,548	53,997
Ընդամենը այլ գործառնական եկամուտ	222,664	476,555	325,077	567,572

Այլ գործառնական ծախսեր	01/04/2023/ 30/06/2023	01/01/2023/ 30/06/2023	01/04/2022/ 30/06/2022	01/01/2022/ 30/06/2022
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Վճարային համակարգերի գծով ծախսեր	915,259	1,698,013	502,521	1,016,955
Երաշխիքային վճարներ ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական հիմնադրամին	273,676	503,049	209,122	386,754
Ծրագրային ապահովման սպասարկում	241,636	444,545	125,661	244,815
Գրավի գրանցման ծախսեր	94,471	164,745	84,766	153,906
Փոստային ծառայությունների վճար	40,986	71,104	22,760	52,878
Ֆինանսական համակարգի հաշտարար	31,579	63,158	27,397	54,794
Բանկոմատների սպասարկման ծախսեր	30,870	60,567	29,265	57,790
Պահառուական ծառայություններ	29,784	59,292	19,076	28,907
Ինկասացիա	29,891	53,754	23,646	46,402
Բրոքերային ծառայությունների վճարներ	36,841	53,632	19,631	46,849
Վարկային ռեզիստրի գծով ծախսեր	23,510	48,939	28,966	56,787
Բաժանորդային վճար	30,583	48,480	2,591	2,687
Վճարված տույժեր և տուգանքներ	21,369	48,190	281	4,281
Այլ	113,257	220,739	55,511	121,485
Ընդամենը այլ գործառնական ծախսեր	1,913,712	3,538,207	1,151,194	2,275,290

9 Չուստ արժեզրկումից կորուստներ ֆինանսական գործիքների գծով

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են 2023թ. հունիսի 30-ի ավարտված ժամանակահատվածի համար շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում գրանցված ֆինանսական գործիքների գծով արժեզրկումից կորուստները:

հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(1,712)	-	-	(1,712)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	8,819	-	-	8,819
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	(1,165,768)	527,449	3,505,031	2,866,712
Ֆինանսական վարձակալության գծով դերիտորական պարտքեր	(45,623)	94,498	40,077	88,952
Ֆակտորինգի գծով դերիտորական պարտքեր	(2,372)	-	-	(2,372)
Ակրեդիտիվների գծով դերիտորական պարտքեր	(10,486)	-	-	(10,486)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	(173,805)	-	-	(173,805)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	50,206	-	-	50,206
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	(2,715)	512	3,718	1,515
Փոխատվության հանձնառություններ	40,970	(1,878)	1,962	41,054
Ընդամենը ծախս պարտքային կորուստների գծով	(1,302,486)	620,581	3,550,788	2,868,883

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են 2022թ. հունիսի 30-ի ավարտված ժամանակահատվածի համար շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված

հաշվետվությունում գրանցված ֆինանսական գործիքների գծով արժեզրկումից կորուստները:

հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	19,528	-	-	19,528
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր	-	-	-	-
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(28,568)	-	-	(28,568)
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	58,357	1,428,231	(1,390,220)	91,367
Ֆինանսական վարձակալության գծով դերիտորական պարտքեր	29,424	(16,893)	56,892	69,423
Ֆակտորինգի գծով դերիտորական պարտքեր	1,387	-	-	1,387
Ակրեդիտիվների գծով դերիտորական պարտքեր	18,945	-	-	18,945
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	(40,932)	-	-	(40,932)
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	(25,764)	-	-	(25,764)
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	(7,384)	180	(10,868)	(18,072)
Փոխատվության հանձնառություններ	(17,366)	3,994	42,156	28,784
Ընդամենը ծախս պարտքային կորուստների գծով	7,627	1,415,512	(1,302,040)	116,098

10 Վարչական ծախսեր

	01/04/2023/ 30/06/2023 հազ. դրամ	01/01/2023/ 30/06/2023 հազ. դրամ	01/04/2022/ 30/06/2022 հազ. դրամ	01/01/2022/ 30/06/2022 հազ. դրամ
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	1,051,019	2,090,879	920,392	1,836,872
Անձնակազմի վերապատրաստման և այլ ծախսեր	324,895	581,285	104,954	216,025
Գովազդ և շուկայավարում	334,658	561,343	200,677	371,723
Վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	138,570	266,643	105,174	194,555
Մասնագիտական ծառայություններ	51,571	246,184	114,168	173,238
Չփոխհատուցվող հարկեր վարձակալության պայմանագրերի գծով	90,486	181,078	91,058	181,758
Անվտանգության ծառայություն	78,848	156,878	63,410	126,359
Վարձակալության գծով այլ ծախսեր	67,083	128,446	46,524	93,923
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	43,840	98,257	59,542	105,151
Վարկերի վերադարձման գծով ծախսեր	44,677	95,533	78,803	163,742
Գործուղումների և ներկայացուցչական ծախսեր	61,807	90,897	32,717	44,726
Էլեկտրականության և կոմունալ ծախսեր	31,719	73,143	28,460	66,279
Ապահովագրություն	23,267	47,245	25,859	48,680
Բարեգործություն և հովանավորություն	18,753	40,129	13,507	27,618
Գրասենյակային ծախսեր	15,861	31,807	21,250	37,726
Հարկեր՝ բացառությամբ աշխատավարձի գծով հարկերի և շահութահարկի	12,641	25,481	10,281	23,752
Այլ	79,581	134,802	83,179	140,287
	2,469,276	4,850,030	1,999,955	3,852,414

11 Ճահութահարկի գծով ծախս

	01/04/2023/ 30/06/2023	01/01/2023/ 30/06/2023	01/04/2022/ 30/06/2022	01/01/2022/ 30/06/2022
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Ընթացիկ տարվա հարկի գծով ծախս	1,151,082	4,202,978	2,134,011	3,873,740
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման հետևանքով	(3,580,233)	741,428	557,872	532,178
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	(2,429,151)	4,944,406	2,691,883	4,405,918

2023թ-ին ընթացիկ հարկի կիրառելի դրույքաչափը կազմում է 18% (2022թ. համեմատ փոփոխություն տեղի չի ունեցել):

Արդյունավետ հարկային դրույքաչափի համադրում դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	01/01/2023 30/06/2023	%	01/01/2022 30/06/2022	%
	հազ. դրամ		հազ. դրամ	
Ճահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը	26,617,274		23,515,495	
Ճահութահարկ՝ հաշվարկված հարկի կիրառելի դրույքաչափով	(4,791,109)	(18.0)	(4,232,789)	(18.0)
Չնվազեցվող ծախսեր	(153,297)	(0.6)	(173,129)	(0.7)
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	(4,944,406)	(18.6)	(4,405,918)	(18.7)

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլելու նպատակով որոշված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են գուտ հետաձգված հարկային ակտիվ և գուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն համապատասխանաբար 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն՝ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները մարման ժամկետ չունեն:

Ստորև ներկայացված են ժամանակավոր տարբերությունների փոփոխությունները 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների ընթացքում:

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 30 հունիսի 2023թ.
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	(122,519)	(39,139)	-	(161,658)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	307,434	(63,517)	(97,399)	146,518
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(1,515,773)	880,045	-	(635,728)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական գործիքներ և պահուստներ	43,702	28,536	-	72,238
Հիմնական միջոցներ	72,081	5,040	-	77,121
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	(1,900,615)	84,625	-	(1,815,990)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	2,133,370	(57,480)	-	2,075,890
Այլ ակտիվներ	49,047	10,402	-	59,449
Այլ պարտավորություններ	3,492,225	(1,590,027)	-	1,902,198
Այլ փոխառություններ	(88,735)	87	-	(88,648)
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	2,470,217	(741,428)	(97,399)	1,631,390

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	1,011	(123,530)	-	(122,519)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	66,849	(24,412)	264,997	307,434
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(1,796,396)	280,623	-	(1,515,773)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական գործիքներ և պահուստներ	(168,926)	212,628	-	43,702
Հիմնական միջոցներ	34,526	37,555	-	72,081
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	(2,009,359)	108,744	-	(1,900,615)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	2,179,136	(45,766)	-	2,133,370
Այլ ակտիվներ	28,848	20,199	-	49,047
Այլ պարտավորություններ	1,089,650	2,402,575	-	3,492,225
Այլ փոխառություններ	(89,383)	648	-	(88,735)
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ/ (պարտավորություն)	(664,044)	2,869,264	264,997	2,470,217

Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն՝ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները մարման ժամկետ չունեն: Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվել են այնքանով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց Խումբը կկարողանա օգտագործել դրանցից ստացված օգուտները:

12 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	30/06/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Կանխիկը դրամարկղում	24,818,761	21,346,412
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	47,614,379	53,464,849
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- Aa1-ից Aa3 վարկանիշով	19,583,295	11,573,505
- A1-ից A3 վարկանիշով	13,667,984	5,891,130
- Baa1-ից Baa3 վարկանիշով	494,406	5,178,893
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	353,872	5,174,926
- վարկանիշ չունեցող	16,417,165	11,015,542
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	50,516,722	38,833,996
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	122,949,862	113,645,257
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(2,523)	(4,234)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	122,947,339	113,641,023

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ և չսպվում են 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Խումբը ունի մեկ բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ, որոնց մնացորդները գերազանցում են Խմբի սեփական կապիտալի 10%-ը:

ՀՀ ԿԲ-ում պահվող նոստրո հաշիվները վերաբերում են վճարահաշվարկային գործունեությանը (տես Ծանոթագրություն 14) և անհրաժեշտության դեպքում կարող են էլքագրվել:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	4,234	-	-	4,234
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(4,234)	-	-	(4,234)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	2,523	-	-	2,523
Մնացորդը առ 30 հունիսի	2,523	-	-	2,523
հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	42,149	-	-	42,149
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(42,149)	-	-	(42,149)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	4,234	-	-	4,234
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	4,234	-	-	4,234

13 Ներդրումային արժեթղթեր և ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ

(ա) Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ

	30/06/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ պետական արժեթղթեր	4,496,515	4,030,241
ՀՀ պետական եվրոպարտատոմսեր	4,230,315	3,680,115
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	8,726,830	7,710,356
Հայկական ընկերությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	1,389,426	1,198,583
- B1-ից B3 վարկանիշով	783,657	16,682
- վարկանիշ չունեցող	1,064,675	1,093,178
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	3,237,758	2,308,443
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	11,964,588	10,018,799
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	98,627	99,992
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	12,063,215	10,118,791
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	-	-
ՀՀ պետական եվրոպարտատոմսեր	-	-
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	-
Ընդամենը իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	12,063,215	10,118,791
	30/06/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ		
Արժույթային սվոփեր	713,257	602,377
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	713,257	602,377
Ընդամենը իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	12,776,472	10,721,168
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ		
Արժույթային սվոփեր	28,344	69,563
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	28,344	69,563

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը բացահայտելիս Խումբն օգտվում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշներից:

(բ) Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	30/06/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ պետական արժեթղթեր	22,017,003	22,471,999
ՀՀ պետական եվրոպարտատոմսեր	10,361,713	10,664,483
Օտարերկրյա պետությունների պետական արժեթղթեր Aaa վարկանիշով	-	13,668,115
Օտարերկրյա պետությունների պետական եվրոպարտատոմսեր Ba2 վարկանիշով	1,044,450	1,075,828
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	33,423,166	47,880,425
Հայկական ընկերությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	-	-
- վարկանիշ չունեցող	-	-
Օտարերկրյա ընկերությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- Aaa-ից վարկանիշով	-	9,359,645
- B1-ից B3 վարկանիշով	-	-
- վարկանիշ չունեցող	1,455,407	45,230
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	1,455,407	9,404,875
Ընդամենը պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	34,878,573	57,285,300
Բաժնային ներդրումներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	78,307	78,307
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	34,956,880	57,363,607
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	-	-
ՀՀ պետական եվրոպարտատոմսեր	-	-
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	-
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	34,956,880	57,363,607

Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը բացահայտելիս Խումբն օգտվում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշներից:

Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակաշրջանների համար: Կորստի պահուստը չի ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում, քանի որ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	88,253	-	-	88,253
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	84,197	-	-	84,197
Մարված ակտիվներ	(46,791)	-	-	(46,791)
Վաճառված ակտիվներ	(1,634)	-	-	(1,634)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	14,434	-	-	14,434
Մնացորդը առ 30 հունիսի	138,459	-	-	138,459

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	30,960	-	-	30,960
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(70,177)	-	-	(70,177)
Մարված ակտիվներ	(225,088)	-	-	(225,088)
Վաճառված ակտիվներ	(78,975)	-	-	(78,975)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	431,533	-	-	431,533
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	88,253	-	-	88,253

(i) Որպես իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող նախորոշված չգնանշվող բաժնային արժեթղթեր

Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներում ներառված են ստորև ներկայացված չգնանշվող բաժնային արժեթղթերը.

Անվանումը	Գրանցման երկիրը	Հիմնական գործունեությունը	Վերահսկվող %		2023թ.	2022թ.
			2023թ.	2022թ.	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ԱրՔա	Հայաստանի Հանրապետություն	Վճարային համակարգ	3.75%	3.75%	44,841	44,841
SWIFT	Հայաստանի Հանրապետություն	Դրամական փոխանցումներ	0.00%	0.00%	33,466	33,466
					78,307	78,307

2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներդրումները հիմնականում ներառում են պարտադիր բաժնետոմսերը ֆոնդային բորսաներում և քլիրինգային կազմակերպություններում: Խմբի ղեկավարությունը գտնում է, որ այս գործիքների գնահատված իրական արժեքները մոտարկվում են դրանց սկզբնական արժեքներին 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

(գ) Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	30/06/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	40,517,249	49,988,420
Օտարերկրյա պետությունների պետական արժեթղթեր Aaa վարկանիշով	16,710,320	56,888,881
Օտարերկրյա պետությունների պետական արժեթղթեր Aa2 վարկանիշով	-	3,355,592
ՀՀ պետական եվրոպարտատոմսեր	34,752,275	37,111,362
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	91,979,844	147,344,255
Ներդրումային հիմնադրամների պարտատոմսեր		
- վարկանիշ չունեցող	-	4,099,593
Ընդամենը ներդրումային հիմնադրամների պարտատոմսեր	-	4,099,593
Հայկական ընկերությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- Aaa-ից վարկանիշով	7,555,893	-
- վարկանիշ չունեցող	-	1,192,917
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	7,555,893	1,192,917
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	99,535,737	152,636,765
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(158,682)	(332,488)
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող ամորտիզացված արժեքով չափվող զուտ ներդրումային արժեթղթեր	99,377,055	152,304,277
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	8,705,657	4,397,608
ՀՀ պետական եվրոպարտատոմսեր	2,142,812	-
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	10,848,469	4,397,608
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	110,225,524	156,701,885

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը բացահայտելիս Խումբն օգտվում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշներից:

Խմբի գնահատմամբ ներդրումային հիմնադրամների վարկանիշ չունեցող պարտատոմսերի պարտքային ռիսկը մոտավորապես համապատասխանում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության B2 արտաքին վարկանիշին:

2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ կառավարության, Խումբն չունի պայմանագրային կողմ, որի մնացորդները գերազանցում են Խմբի սեփական կապիտալի 10%-ը (2022թ-ին՝ մեկ պայմանագրային կողմ): 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդները կազմում էին 56,888,881 հազար դրամ:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	332,488	-	-	332,488
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(81,871)	-	-	(81,871)
Մարված ակտիվներ	(530,187)	-	-	(530,187)
Վաճառված ակտիվներ	(12,535)	-	-	(12,535)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	450,787	-	-	450,787
Մնացորդը առ 30 հունիսի	158,682	-	-	158,682

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	130,613	-	-	130,613
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(60,673)	-	-	(60,673)
Մարված ակտիվներ	(154,984)	-	-	(154,984)
Վաճառված ակտիվներ	-	-	-	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	417,532	-	-	417,532
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	332,488	-	-	332,488

14 Բանկերին տրված վարկեր և փոխառվածություններ

	30/06/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Պահանջներ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ		
Վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց ՀՀ ԿԲ-ում	5,788,000	6,767,000
Ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում, պարտադիր պահուստներ	73,460,099	68,909,513
Այլ բանկերին տրված վարկեր և փոխառվածություններ		
Հայկական բանկեր		
– Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	160,844	199,888
Այլ բանկեր		
– Aa1-ից Aa3 վարկանիշով	-	7,874,283
– A1-ից A3 վարկանիշով	1,088,737	10,503,434
– Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	-	-
– վարկանիշ չունեցող	23,186	106
Ընդամենը այլ բանկերին տրված վարկեր և փոխառվածություններ	1,272,767	18,577,711
Ընդամենը բանկերին տրված համախառն վարկեր և փոխառվածություններ	80,520,866	94,254,224
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(168,204)	(159,385)
Ընդամենը բանկերին տրված զուտ վարկեր և փոխառվածություններ	80,352,662	94,094,839

(ա) Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում

Վարկային քարտերով գործառնությունների համար ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված միջոցը ոչ տոկոսակիր ավանդ է, որը հաշվարկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն և որի ելքագրումը սահմանափակված է:

Բանկերից պահանջվում է ՀՀ ԿԲ-ում պահել կանխիկ ավանդ (պարտադիր պահուստ) ներգրավված միջոցների համար: ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 4% (2022թ-ին՝ 4%) և ամբողջությամբ պահվում է ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 18%, որից 6%-ը պահվում է ՀՀ դրամով, իսկ 12%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով (2022թ-ին՝ 10%՝ ՀՀ դրամով և 8%՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով): ՀՀ դրամով պահվող ավանդը ելքագրելու Բանկի իրավունքը չի սահմանափակվում օրենսդրությամբ, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում պահուստի նվազագույն միջին ամսական գումարը, վերջինիս նկատմամբ կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ: 52,073,446 հազար դրամ գումարով ՀՀ դրամով պահվող պարտադիր պահուստները (2022թ-ին՝ 46,960,981 հազար դրամ) դասակարգվում են որպես դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ (տես Ծանոթագրություն 12), քանի որ կարող են ելքագրվել անհրաժեշտության դեպքում:

Արտարժույթով պահվող պարտադիր պահուստի համար Բանկն պարտավոր է ապահովել նվազագույն օրական մնացորդ: Այս պահուստները չեն համարվում դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ և ներառված են բանկերին տրված վարկերի և փոխառվածությունների կազմում: 2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ում պահվող ավանդներում ներառված է 73,460,099 հազար դրամ գումարով պարտադիր պահուստ արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար (2022թ-ին՝ 68,909,513 հազար դրամ):

(բ) Բանկերին տրված վարկերի և փոխառվածությունների կենտրոնացում

2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Խումբը չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող այնպիսի բանկեր, որոնց գծով մնացորդները գերազանցում են Խմբի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Բանկերին տրված վարկերը և փոխառվածությունները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն և ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Բանկերին տրված բոլոր վարկերը և փոխառվածությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկերի և փոխառվածությունների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկեր և փոխառվածություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	159,385	-	-	159,385
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Մարված ակտիվներ	(159,385)	-	-	(159,385)
Դուրսգրված գումարներ	-	-	-	-
Արտարժույթի մասով ճշգրտումներ	-	-	-	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	168,204	-	-	168,204
Մնացորդը առ 30 հունիսի	168,204	-	-	168,204

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկեր և փոխառվածություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	80,951	-	-	80,951
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Մարված ակտիվներ	(80,951)	-	-	(80,951)
Դուրսգրված գումարներ	-	-	-	-
Արտարժույթի մասով ճշգրտումներ	-	-	-	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	159,385	-	-	159,385
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	159,385	-	-	159,385

15 Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր

	30/06/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Վարկանիշ չունեցող միջին չափի հայկական բանկերից ստացվելիք գումարներ	2,402,899	39,737,793
Վարկանիշ չունեցող այլ փոքր և միջին չափի հայկական ֆինանսական կազմակերպություններից ստացվելիք գումարներ	6,943,045	7,378,642
Ընդամենը համախառն դեբիտորական պարտքեր հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով	9,345,944	47,116,435
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(3)	-
Ընդամենը զուտ դեբիտորական պարտքեր հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով	9,345,941	47,116,435

Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքերը վերագրելի են խոշոր հայկական բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին: Բոլոր գումարները դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ակտիվների համար որպես ապահովություն ընդունված գրավ

2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքերի դիմաց գրավադրված էին 10,048,661 հազար դրամ իրական արժեքով ՀՀ պետական արժեթղթերը (2022թ-ին՝ 49,319,542 հազար դրամ):

16 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

	Ծնթգ.	30/06/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	19(ա)	501,206,499	437,067,371
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	19(ա)	313,488,364	277,130,693
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	19(բ)	9,063,557	8,766,315
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր	19(գ)	2,235,740	4,395,536
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ		825,994,160	727,359,915
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	19(դ)	28,305,922	23,532,028
Պարտքային կորստի գծով պահուստ		(14,384,569)	(15,348,823)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր և փոխատվություններ		839,915,513	735,543,120

(ա) Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

	30/06/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր		
Խոշոր ընկերություններին տրված վարկեր	305,596,830	269,513,566
Փոքր և միջին ընկերություններին տրված վարկեր	195,609,669	167,553,805
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	501,206,499	437,067,371
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր		
Հիփոթեքային վարկեր	209,606,811	186,044,427
Ֆիզիկական անձանց տրված սպառողական վարկեր	103,881,553	91,086,266
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	313,488,364	277,130,693
Ընդամենը իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված համախառն վարկեր	814,694,863	714,198,064
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(14,047,850)	(15,116,388)
Ընդամենը իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված զուտ վարկեր	800,647,013	699,081,676

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	421,571,265	2,257,164	13,238,942	437,067,371
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	281,332,504	-	-	281,332,504
Մարված ակտիվներ	(206,722,471)	(19,823)	(1,803,486)	(208,545,780)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	78,307	(35,013)	(43,294)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(5,106,782)	5,142,076	(35,294)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(2,035,426)	(1,972,914)	4,008,340	-
Վերականգնումներ	-	-	409,383	409,383
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(4,387,064)	(4,387,064)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերազնահատումից	(4,722,644)	(163,573)	216,302	(4,669,915)
Մնացորդը առ 30 հունիսի	484,394,753	5,207,917	11,603,829	501,206,499

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	400,834,628	10,060,482	17,216,464	428,111,574
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	407,565,057	-	-	407,565,057
Մարված ակտիվներ	(324,140,195)	(1,952,887)	(2,025,696)	(328,118,778)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	5,906,684	(5,802,710)	(103,974)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(1,859,085)	1,861,892	(2,807)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(2,227,233)	(319,453)	2,546,686	-
Վերականգնումներ	-	-	1,159,987	1,159,987
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(4,409,990)	(4,409,990)
Ակտիվի գուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	(64,508,591)	(1,590,160)	(1,141,728)	(67,240,479)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	421,571,265	2,257,164	13,238,942	437,067,371

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	3,394,389	756,254	6,507,899	10,658,542
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	1,434,565	-	-	1,434,565
Մարված ակտիվներ	(1,054,115)	(4,855)	(975,154)	(2,034,124)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	5,043	(3,874)	(1,169)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(1,255,567)	1,263,271	(7,704)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(970,574)	(1,424,955)	2,395,529	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և երկարաժամկետ տվյալների փոփոխություններ	923,812	692,931	2,345,599	3,962,342
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված	(916,836)	522,518	3,757,101	3,362,783
Չեղյի ծախսագրում	-	-	121,723	121,723
Վերականգնումներ	-	-	409,383	409,383
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(4,387,064)	(4,387,064)
Արտարժույթի մասով ճշգրտումներ	(7,537)	(3,378)	(134,791)	(145,706)
Մնացորդը առ 30 հունիսի	2,470,016	1,275,394	6,274,251	10,019,661

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	3,539,121	1,422,497	6,518,486	11,480,104
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	3,281,659	-	-	3,281,659
Մարված ակտիվներ	(2,609,933)	(654,308)	(995,776)	(4,260,017)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	11,026	(9,173)	(1,853)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(638,750)	640,317	(1,567)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(625,307)	(31,927)	657,234	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և երակետային տվյալների փոփոխություններ	564,421	(599,645)	5,187,431	5,152,207
Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված	(16,884)	(654,736)	4,845,469	4,173,849
Չեղչի ծախսագրում	-	-	360,724	360,724
Վերականգնումներ	-	-	1,159,987	1,159,987
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(4,409,990)	(4,409,990)
Արտարժույթի մասով ճշգրտումներ	(127,848)	(11,507)	(1,966,777)	(2,106,132)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	3,394,389	756,254	6,507,899	10,658,542

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	271,466,407	734,730	4,929,556	277,130,693
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	78,412,785	-	-	78,412,785
Մարված ակտիվներ	(40,193,330)	(77,395)	(536,907)	(40,807,632)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	440,430	(151,361)	(289,069)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(611,121)	673,434	(62,313)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(665,611)	(275,529)	941,140	-
Վերականգնումներ	-	-	1,195,680	1,195,680
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(1,172,579)	(1,172,579)
Ակտիվի մնացորդի փոփոխություն տոկոսներից և արտարժույթից	(615,931)	(35,660)	(618,992)	(1,270,583)
Մնացորդը առ 30 հունիսի	308,233,629	868,219	4,386,516	313,488,364

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	209,136,862	6,876,696	4,423,738	220,437,296
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	137,739,301	-	-	137,739,301
Մարված ակտիվներ	(63,122,162)	(3,132,049)	(987,751)	(67,241,962)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	755,019	(263,924)	(491,095)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(507,039)	531,757	(24,718)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(955,289)	(2,429,127)	3,384,416	-
Վերականգնումներ	-	-	3,400,799	3,400,799
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(3,759,030)	(3,759,030)

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ակտիվի մնացորդի փոփոխություն տոկոսներից և արտարժույթից	(11,580,285)	(848,623)	(1,016,803)	(13,445,711)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	271,466,407	734,730	4,929,556	277,130,693

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,659,380	215,246	2,583,220	4,457,846
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	399,841	-	-	399,841
Մարված ակտիվներ	(204,953)	(18,954)	(290,308)	(514,215)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	5,884	(4,023)	(1,861)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(183,232)	194,819	(11,587)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(418,018)	(172,647)	590,665	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	151,546	5,736	(538,979)	(381,697)
Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված	(248,932)	4,931	(252,070)	(496,071)
Չեղչի ծախսագրում	-	-	46,015	46,015
Վերականգնումներ	-	-	1,195,680	1,195,680
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(1,172,579)	(1,172,579)
Ճշգրտումներ արտարժույթի մասով	(1,477)	(359)	(866)	(2,702)
Մնացորդը առ 30 հունիսի	1,408,971	219,818	2,399,400	4,028,189

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,625,275	1,867,085	1,433,084	4,925,444
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	1,109,058	-	-	1,109,058
Մարված ակտիվներ	(508,251)	(1,049,382)	(485,551)	(2,043,184)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	7,890	(1,662)	(6,228)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(130,063)	136,915	(6,852)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(491,814)	(1,833,801)	2,325,615	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	69,620	1,097,940	(404,855)	762,705
Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված	56,440	(1,649,990)	1,422,129	(171,421)
Չեղչի ծախսագրում	-	-	242,048	242,048
Վերականգնումներ	-	-	3,400,799	3,400,799
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(3,759,030)	(3,759,030)
Ճշգրտումներ արտարժույթի մասով	(22,335)	(1,849)	(155,810)	(179,994)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,659,380	215,246	2,583,220	4,457,846

(i) Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակը

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Ներքին վարկանշավորման մոդելի հիման վրա հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառվությունների պարտքային որակի վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 27-ում:

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	297,763,798	91,447	6,239,386	304,094,631
- մինչև 30 օր ժամկետանց	-	-	-	-
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	159,167	1,343,032	1,502,199
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	-	-
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	297,763,798	250,614	7,582,418	305,596,830
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(1,029,085)	(47,453)	(5,303,950)	(6,380,488)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	296,734,713	203,161	2,278,468	299,216,342
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	184,920,042	1,456,412	969,642	187,346,096
- մինչև 30 օր ժամկետանց	1,710,913	1,264,672	-	2,975,585
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	2,236,219	33,325	2,269,544
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	3,018,444	3,018,444
Ընդամենը համախառն վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	186,630,955	4,957,303	4,021,411	195,609,669
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(1,440,931)	(1,227,941)	(970,301)	(3,639,173)
Ընդամենը զուտ վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	185,190,024	3,729,362	3,051,110	191,970,496
Ընդամենը համախառն վարկեր իրավաբանական անձանց	484,394,753	5,207,917	11,603,829	501,206,499
Ընդամենը զուտ վարկեր իրավաբանական անձանց	481,924,737	3,932,523	5,329,578	491,186,838
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	206,618,518	192,266	1,204,359	208,015,143
- մինչև 30 օր ժամկետանց	107,900	-	646,358	754,258
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	88,369	93,639	182,008
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	655,402	655,402
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	206,726,418	280,635	2,599,758	209,606,811
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(201,874)	(20,091)	(1,392,408)	(1,614,373)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	206,524,544	260,544	1,207,350	207,992,438
Սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց*				
- ոչ ժամկետանց	100,908,257	146,124	494,355	101,548,736
- մինչև 30 օր ժամկետանց	570,675	45,063	407,924	1,023,662
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	28,279	396,397	152,867	577,543
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	731,612	731,612
Ընդամենը համախառն սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց	101,507,211	587,584	1,786,758	103,881,553
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(1,207,097)	(199,727)	(1,006,992)	(2,413,816)
Ընդամենը զուտ սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց	100,300,114	387,857	779,766	101,467,737
Ընդամենը համախառն վարկեր ֆիզիկական անձանց	308,233,629	868,219	4,386,516	313,488,364
Ընդամենը զուտ վարկեր ֆիզիկական անձանց	306,824,658	648,401	1,987,116	309,460,175
Ընդամենը համախառն վարկեր հաճախորդներին	792,628,382	6,076,136	15,990,345	814,694,863
Ընդամենը զուտ վարկեր հաճախորդներին	788,749,395	4,580,924	7,316,694	800,647,013

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	258,933,054	1,705,216	4,398,108	265,036,378
- մինչև 30 օր ժամկետանց	-	-	-	-
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	-	-	-
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	4,477,188	4,477,188
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	258,933,054	1,705,216	8,875,296	269,513,566
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(1,432,205)	(576,862)	(5,390,996)	(7,400,063)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	257,500,849	1,128,354	3,484,300	262,113,503
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	162,553,072	134,827	864,274	163,552,173
- մինչև 30 օր ժամկետանց	85,139	23,854	3,376	112,369
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	393,267	13,194	406,461
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	3,482,802	3,482,802
Ընդամենը համախառն վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	162,638,211	551,948	4,363,646	167,553,805
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(1,962,184)	(179,392)	(1,116,903)	(3,258,479)
Ընդամենը զուտ վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	160,676,027	372,556	3,246,743	164,295,326
Ընդամենը համախառն վարկեր իրավաբանական անձանց	421,571,265	2,257,164	13,238,942	437,067,371
Ընդամենը զուտ վարկեր իրավաբանական անձանց	418,176,876	1,500,910	6,731,043	426,408,829
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	182,830,618	194,732	2,120,821	185,146,171
- մինչև 30 օր ժամկետանց	6,791	3,048	1,285	11,124
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	79,224	69,720	148,944
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	738,188	738,188
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	182,837,409	277,004	2,930,014	186,044,427
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(284,263)	(18,645)	(1,374,217)	(1,677,125)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	182,553,146	258,359	1,555,797	184,367,302
Սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց*				
- ոչ ժամկետանց	88,322,570	184,475	1,100,822	89,607,867
- մինչև 30 օր ժամկետանց	301,350	26,047	12,237	339,634
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	5,078	247,204	167,032	419,314
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	719,451	719,451
Ընդամենը համախառն սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց	88,628,998	457,726	1,999,542	91,086,266
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(1,375,117)	(196,601)	(1,209,003)	(2,780,721)
Ընդամենը զուտ սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց	87,253,881	261,125	790,539	88,305,545
Ընդամենը համախառն վարկեր ֆիզիկական անձանց	271,466,407	734,730	4,929,556	277,130,693
Ընդամենը զուտ վարկեր ֆիզիկական անձանց	269,807,027	519,484	2,346,336	272,672,847
Ընդամենը համախառն վարկեր հաճախորդներին	693,037,672	2,991,894	18,168,498	714,198,064
Ընդամենը զուտ վարկեր հաճախորդներին	687,983,903	2,020,394	9,077,379	699,081,676

* Երկու հաշվետու ժամանակաշրջանում ֆիզիկական անձանց տրված սպառողական վարկերը հիմնականում ներառում են վարկային քարտերը և օվերդրաֆտները, առցանց սպառողական վարկերը և ապառիկ գնումների համար տրված վարկերը:

(ii) Գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վերլուծություն

Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերը ենթակա են պարտքային առումով գնահատման և արժեզրկման ստուգման անհատական հիմունքով: Իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդի ընդհանուր վճարունակությունը վերջինիս տրամադրված վարկի պարտքային որակի կարևոր ցուցանիշ է: Այնուամենայնիվ, գրավը տալիս է լրացուցիչ ապահովվածություն, և Բանկը որպես կանոն գրավ է պահանջում իրավաբանական անձանցից:

Վարկերի դիմաց հիմնականում գրավադրված են անշարժ գույք, սարքավորումներ, պաշարներ և դրամական միջոցներ:

Բանկը ձեռք է բերում նաև երաշխավորություններ մայր կազմակերպություններից՝ նրանց դուստր կազմակերպություններին տրված վարկերի համար:

Ղեկավարությունը հետևում է գրավի շուկայական արժեքին, պահանջում լրացուցիչ գրավ՝ դրա հիմքում ընկած պայմանագրի համաձայն, և հետևում է ձեռքբերված գրավի շուկայական արժեքին՝ վարկի արժեզրկման պահուստի բավարար լինելը ստուգելիս:

Ոչ ժամկետանց և ոչ արժեզրկված վարկերի վերադարձելիությունը ավելի շատ կախված է վարկառուների վճարունակությունից, քան գրավի արժեքից, և Բանկի համար պարտադիր չէ վերանայել գրավի արժեքի գնահատումը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը:

Գրավով ապահովված և վարկային քարտերով տրամադրված օվերդրաֆտների համար որպես գրավ են ծառայում հիմնականում անշարժ գույքը և ավտոմեքենաները: Վարկային քարտերով տրված այլ օվերդրաֆտների համար ապահովվածության միջոց է հանդիսանում աշխատավարձը: Ավտոմեքենաների վարկերի դիմաց գրավադրվում են գնված ավտոմեքենաները: 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սպառողական վարկերն ապահովված են անշարժ գույքով, շարժական գույքով, աշխատավարձով, դրամական միջոցներով և անհատական երաշխավորություններով:

Ստորև բերված աղյուսակներում ներկայացված է տեղեկատվություն 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 3-րդ փուլ դասված հաճախորդներին տրված վարկերի համար որպես ապահովություն ծառայող գրավի վերաբերյալ:

30 հունիսի 2023թ.	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Գրավի գնահատված շուկայական արժեք					Գրավով չապահով- ված գումար	Համապա- տասան ԱՊԿ
		Անշարժ գույք	Ավտոմե- քենաներ	Սարքա- վորումներ	Ավելցուկ	Ընդամենը գրավ		
Վարկեր իրավաբանական անձանց	11,603,829	7,201,303	98,515	5,432,416	(3,365,442)	9,366,792	2,237,037	6,274,251
Հիփոթեքային վարկեր	2,599,758	1,767,743	7,003	7,872	(643,533)	1,139,084	1,460,674	1,392,408
Սպառողական վարկեր	1,786,758	843,638	6,697	94,078	(445,274)	499,139	1,287,619	1,006,992
Ընդամենը	15,990,345	9,812,684	112,215	5,534,366	(4,454,249)	11,005,015	4,985,330	8,673,651

**31 դեկտեմբերի
2022թ.**

հազ. դրամ	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Գրավի գնահատված շուկայական արժեք					Գրավով չապահով- ված գումար	Համապա- տասխան ԼԳԿ
		Անշարժ գույք	Ավտոմե- քենաներ	Սարքա- վորումներ	Ավելցուկ	Ընդամենը գրավ		
Վարկեր իրավաբանական անձանց	13,238,942	9,446,874	132,515	4,669,556	(3,567,720)	10,681,225	2,557,717	6,507,899
Հիփոթեքային վարկեր	2,930,014	2,137,721	7,003	7,872	(636,377)	1,516,219	1,413,796	1,374,217
Սպառողական վարկեր	1,999,542	816,450	6,697	94,078	(406,107)	511,119	1,488,423	1,209,003
Ընդամենը	18,168,498	12,401,045	146,215	4,771,506	(4,610,204)	12,708,563	5,459,936	9,091,119

Առգրավված գրավ

2023թ. հունիսի 30-ին ավարտված ժամանակահատվածի ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել 112,136 հազար դրամ (2022թ-ին՝ 355,073 հազար դրամ) հաշվեկշռային արժեքով ակտիվներ՝ հաճախորդներին տրված վարկերի դիմաց գրավադրված միջոցների առգրավման միջոցով: Առգրավված գրավից 274,164 հազար դրամ գումարով գրավը վանառվել է 2023թ. հունիսի 30-ին ավարտված ժամանակահատվածի ընթացքում (2022թ-ին՝ 714,665 հազար դրամ): 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առգրավված գրավը ներառում է.

	30/06/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Անշարժ գույք	823,985	986,014
Հողատարածք	131,460	131,460
Այլ	7,556	7,557
Նվազեցում մինչև իրացման գուտ արժեք	(192,923)	(215,001)
Ընդամենը առգրավված գրավ	770,078	910,030

Բանկը մտադիր է վաճառել այս ակտիվները հնարավորինս սեղմ ժամկետներում:

(iii) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում գործունեություն իրականացնող հաճախորդներին.

	30/06/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Ծինարարություն	92,013,755	80,090,156
Գյուղատնտեսություն, անտառտնտեսություն և փայտամշակում	65,362,770	48,145,479
Մեծածախ առևտուր	50,226,916	55,718,236
Սննդի և խմիչքի արտադրություն	49,875,815	45,859,624
Հանքարդյունաբերություն/մետալուրգիա	42,597,549	38,263,289
Մանրածախ առևտուր	42,226,680	36,134,206
Տրանսպորտ	34,128,542	24,171,964
Էներգետիկայի բնագավառ	28,547,766	26,350,280
Հյուրանոցային ոլորտ	18,898,043	20,312,596
Անշարժ գույք	15,491,815	17,048,201
Արդյունաբերություն	11,380,485	8,318,186
Կապի ծառայություններ	11,372,977	10,464,070
Ֆինանսներ և ներդրումներ	9,789,140	54,909
Այլ	29,294,246	26,136,175

	30/06/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	313,488,364	277,130,693
	814,694,863	714,198,064
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(14,047,850)	(15,116,388)
	800,647,013	699,081,676

Ստորև ներկայացված է Բանկի իրավաբանական անձանց տրված վարկերի (զուտ վարկեր) աշխարհագրական կենտրոնացվածությունը:

	30/06/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Հայաստանի Հանրապետություն	489,874,045	425,015,023
ՏՀԶԿ և ԵՄ	91	57
Այլ երկրներ	1,312,702	1,393,749
	491,186,838	426,408,829

(iv) Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն

2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկն ունի կապակցված վարկառուների երեք խումբ (2022թ-ին՝ երկու), որին տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր զուտարը կազմում է 77,863,631 հազար դրամ (2022թ-ին՝ 53,627,014 հազար դրամ):

(v) Վարկերի մարման ժամկետներ

Վարկային պորտֆելը կազմող վարկերի մարման ժամկետների վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 27-ի (դ) կետում, որտեղ արտացոլված է հաշվետու ամսաթվից մինչև պայմանագրով նախատեսված վարկերի մարման ժամկետը մնացած ժամանակահատվածը:

(բ) Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր

	30/06/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	9,063,557	8,766,315
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(7,414)	(9,786)
	9,056,143	8,756,529

2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկը չունի հաճախորդ, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2022թ-ին նման հաճախորդներ չկային):

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	8,766,315	-	-	8,766,315
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	13,922,527	-	-	13,922,527
Մարված ակտիվներ	(13,473,494)	-	-	(13,473,494)

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերազնահատումից	(151,791)	-	-	(151,791)
Մնացորդը առ 30 հունիսի	9,063,557	-	-	9,063,557

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	10,820,379	-	-	10,820,379
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	26,827,120	-	-	26,827,120
Մարված ակտիվներ	(26,900,321)	-	-	(26,900,321)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերազնահատումից	(1,980,863)	-	-	(1,980,863)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	8,766,315	-	-	8,766,315

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքերի կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	9,786	-	-	9,786
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	11,389	-	-	11,389
Մարված ակտիվներ	(11,021)	-	-	(11,021)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(2,740)	-	-	(2,740)
Մնացորդը առ 30 հունիսի	7,414	-	-	7,414

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	13,379	-	-	13,379
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	29,948	-	-	29,948
Մարված ակտիվներ	(30,029)	-	-	(30,029)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(3,511)	-	-	(3,511)

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Մնացորդ առ 31 դեկտեմբերի	9,786	-	-	9,786

Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքերն ապահովված են անշարժ գույքով, սարքավորումներով և փոխադրամիջոցներով:

(գ) Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր

	30/06/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց դեբիտորական պարտքեր ակրեդիտիվների գծով	2,235,740	4,395,536
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(6,052)	(16,538)
	2,229,688	4,378,998

2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկը չունի հաճախորդ, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2022թ-ին նման հաճախորդներ չկային):

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	4,395,536	-	-	4,395,536
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	791,597	-	-	791,597
Մարված ակտիվներ	(2,923,027)	-	-	(2,923,027)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերազնահատումից	(28,366)	-	-	(28,366)
Մնացորդը առ 30 հունիսի	2,235,740	-	-	2,235,740

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	10,702,129	-	-	10,702,129
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	10,769,135	-	-	10,769,135
Մարված ակտիվներ	(15,372,473)	-	-	(15,372,473)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերազնահատումից	(1,703,255)	-	-	(1,703,255)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	4,395,536	-	-	4,395,536

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքերի կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	16,538	-	-	16,538
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	2,143	-	-	2,143
Մարված ակտիվներ	(7,912)	-	-	(7,912)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(4,717)	-	-	(4,717)
Մնացորդը առ 30 հունիսի	6,052	-	-	6,052

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	42,599	-	-	42,599
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	40,518	-	-	40,518
Մարված ակտիվներ	(57,838)	-	-	(57,838)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(8,741)	-	-	(8,741)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	16,538	-	-	16,538

(դ) Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր

	30/06/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Համախառն ներդրումներ ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերում		
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	9,958,586	7,782,554
Մեկից հինգ տարի ժամկետով	23,220,434	19,297,945
Ավելի քան հինգ տարի ժամկետով	2,384,908	3,128,488
	35,563,928	30,208,987
Չվաստակաձ ֆինանսական եկամուտ	(7,258,006)	(6,676,959)
Համախառն ներդրումներ ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերում	28,305,922	23,532,028
Արժեզրկման գծով պահուստ	(323,253)	(206,111)
Չուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալությունում	27,982,669	23,325,917
Ֆինանսական վարձակալությունում զուտ ներդրումները ներառում են՝		
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	7,835,688	6,009,312
Մեկից երկու տարի ժամկետով	7,160,089	5,416,996
Երկուսից երեք տարի ժամկետով	5,999,303	4,562,135
Երեքից չորս տարի ժամկետով	3,138,561	3,083,394
Չորսից հինգ տարի ժամկետով	1,972,518	1,838,414
Ավելի քան հինգ տարի ժամկետով	1,876,510	2,415,668
	27,982,669	23,325,919

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	23,387,951	28,520	115,557	23,532,028
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	13,052,818	-	-	13,052,818
Մարված ակտիվներ	(8,138,492)	(68,136)	(36,146)	(8,242,774)
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցություն	(136,960)	68,056	4,404	(64,500)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(524,602)	524,602	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(52,953)	(28,441)	81,394	-
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(5,925)	(5,925)
Վերականգնումներ	-	-	34,275	34,275
Մնացորդը առ 30 հունիսի	27,587,762	524,601	193,559	28,305,922

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	19,369,089	16,129	515,523	19,900,741
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	18,457,944	-	-	18,457,944
Մարված ակտիվներ	(12,730,355)	(10,381)	(130,477)	(12,871,213)
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցություն	(1,607,879)	21,260	23,877	(1,562,742)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	8,483	(8,483)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(9,995)	9,995	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(99,336)	-	99,336	-
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(403,320)	(403,320)
Վերականգնումներ	-	-	10,618	10,618
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	23,387,951	28,520	115,557	23,532,028

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	141,166	8,152	56,793	206,111
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	102,595	-	-	102,595
Մարված ակտիվներ	(63,969)	(16,306)	(26,163)	(106,438)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(102,650)	102,650	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(49,519)	(24,491)	74,010	-
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(5,925)	(5,925)
Վերականգնումներ	-	-	34,275	34,275
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխությունները	67,919	32,645	(7,770)	92,794
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցություն	(749)	-	(662)	(1,411)
Զեղչի ծախսագրում	-	-	1,252	1,252
Մնացորդը առ 30 հունիսի	94,793	102,650	125,810	323,253

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	148,683	3,620	272,026	424,329
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	162,430	-	-	162,430
Մարված ակտիվներ	(112,027)	(2,470)	(111,049)	(225,546)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	53	(53)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(3,638)	3,638	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(42,030)	-	42,030	-
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(403,320)	(403,320)
Վերականգնումներ	-	-	10,618	10,618
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխությունները	(5,941)	4,130	293,940	292,129
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցություն	(6,364)	(713)	(59,595)	(66,672)
Զեղչի ծախսագրում	-	-	12,143	12,143
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	141,166	8,152	56,793	206,111

(i) Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի որակի վերլուծություն

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
- ոչ ժամկետանց	27,585,656	141,933	77,501	27,805,090
- մինչև 30 օր ժամկետանց	2,105	52,441	-	54,546
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	330,229	-	330,229
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	116,057	116,057
Ընդամենը համախառն դեբիտորական պարտքեր ֆինանսական վարձակալության գծով	27,587,761	524,603	193,558	28,305,922
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(94,795)	(102,650)	(125,808)	(323,253)
Ընդամենը զուտ դեբիտորական պարտքեր ֆինանսական վարձակալության գծով	27,492,966	421,953	67,750	27,982,669

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
- ոչ ժամկետանց	23,353,245	9,995	16,220	23,379,460
- մինչև 30 օր ժամկետանց	34,706	-	-	34,706
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	18,525	-	18,525
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	99,337	99,337
Ընդամենը համախառն դեբիտորական պարտքեր ֆինանսական վարձակալության գծով	23,387,951	28,520	115,557	23,532,028
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(141,166)	(8,152)	(56,793)	(206,111)
Ընդամենը զուտ դեբիտորական պարտքեր ֆինանսական վարձակալության գծով	23,246,785	20,368	58,764	23,325,917

(ii) Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի կենտրոնացում

2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկը չունի հաճախորդ, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2022թ-ին նման հաճախորդներ չկային):

(iii) Գրավի վերլուծություն

Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերն ապահովված են անշարժ գույքով, սարքավորումներով և ավտոմեքենաներով: Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ 3-րդ փուլ դասված ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի համար ապահովություն ծառայող գրավի վերաբերյալ:

30 հունիսի 2022թ. հազ. դրամ	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Գրավի գնահատված շուկայական արժեք					Զուտ ենթարկվա- ծություն	Համապա- տասխան ԱՊԿ
		Անշարժ գույք	Ավտոմե- քենաներ	Այլ	Ավելցուկ	Ընդամենը գրավ		
Ֆինանսական վարձակալություն	193,558	-	41,900	76,000	(25,962)	91,938	101,621	125,808
Ընդամենը	193,558	-	41,900	76,000	(25,962)	91,938	101,621	125,808

Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերն ապահովված են անշարժ գույքով, սարքավորումներով և ավտոմեքենաներով: Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 3-րդ փուլ դասված ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի համար ապահովություն ծառայող գրավի վերաբերյալ:

31 դեկտեմբերի 2022թ. հազ. դրամ	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Գրավի գնահատված շուկայական արժեք					Զուտ ենթարկվա- ծություն	Համապա- տասխան ԱՊԿ
		Անշարժ գույք	Ավտոմե- քենաներ	Այլ	Ավելցուկ	Ընդամենը գրավ		
Ֆինանսական վարձակալություն	115,557	-	8,900	76,000	(1,297)	83,603	31,954	56,793
Ընդամենը	115,557	-	8,900	76,000	(1,297)	83,603	31,954	56,793

17 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Վարձակալված գույքի բարելավում	Համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրամիջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	4,717,483	8,852,899	3,037,452	326,583	6,286,997	23,221,414
Ավելացումներ	158,634	1,306,462	148,464	55,201	1,791,268	3,460,029
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	(79)	(9,777)	(11,067)	-	(860,781)	(881,704)
Տեղափոխություններ	(27,126)	13,307	13,819	-	-	-
Մնացորդը առ 30 հունիսի 2023թ.	4,848,912	10,162,891	3,188,668	381,784	7,217,484	25,799,739
Մաշվածություն և ամորտիզացիա						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	1,729,074	5,925,801	1,246,154	210,563	2,086,937	11,198,529
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	176,750	514,450	133,465	22,150	705,329	1,552,144
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	-	(3,725)	-	-	(549,177)	(552,902)
Մնացորդը առ 30 հունիսի 2023թ.	1,905,824	6,436,526	1,379,619	232,713	2,243,089	12,197,771
Հաշվեկշռային արժեք Առ 30 հունիսի 2023թ.	2,943,088	3,726,365	1,809,049	149,071	4,974,395	13,601,968
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ						
հազ. դրամ	Վարձակալված գույքի բարելավում	Համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրամիջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	5,045,997	8,016,991	2,858,710	321,154	4,672,367	20,915,219
Ավելացումներ	320,809	964,864	194,382	5,429	2,670,296	4,155,780
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	(649,323)	(128,956)	(15,640)	-	(1,055,666)	(1,849,585)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	4,717,483	8,852,899	3,037,452	326,583	6,286,997	23,221,414
Մաշվածություն և ամորտիզացիա						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	2,058,943	5,040,776	1,000,033	168,612	1,997,773	10,266,137
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	316,577	997,525	249,282	41,951	1,123,888	2,729,223
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	(646,446)	(112,500)	(3,161)	-	(1,034,724)	(1,796,831)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	1,729,074	5,925,801	1,246,154	210,563	2,086,937	11,198,529
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	2,988,409	2,927,098	1,791,298	116,020	4,200,060	12,022,885

18 Վարձակալություն

Խումբը վարձակալում է ակտիվներ, մասնավորապես, գլխամասային գրասենյակի և մասնաճյուղերի գրասենյակների տարածքները և այլ տարածքներ: Վարձակալության ժամկետը որպես կանոն կազմում է 10-ից 20 տարի:

Ստորև ներկայացված է այն վարձակալությունների մասին տեղեկատվությունը, որոնց շրջանակում Խումբը հանդես է գալիս որպես վարձակալ:

(ա) Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ

	30/06/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	10,558,974	11,163,102
Ավելացումներ օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներին	58,844	408,254
Ժամանակաշրջանի մաշվածության գումար	(538,734)	(1,073,905)
Վարձակալության պայմանագրի փոփոխություններ	9,751	61,523
Մնացորդը առ 30 հունիսի	10,088,835	10,558,974

(բ) Ճահույթում կամ վնասում ճանաչված գումարներ

	30/06/2023 հազ. դրամ	30/06/2022 հազ. դրամ
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածություն	538,734	525,973
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով տոկոսներ	648,312	671,987

(գ) Դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված գումարներ

	30/06/2023 հազ. դրամ	30/06/2022 հազ. դրամ
Ընդամենը դրամական միջոցների արտահոսք վարձակալության գծով	1,035,014	1,015,865

(դ) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	30/06/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	11,852,055	12,106,310
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մարումներ	(1,035,014)	(2,044,969)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	(1,035,014)	(2,044,969)
Այլ փոփոխություններ		
Ավելացումներ վարձակալության գծով պարտավորություններին	58,844	408,254
Վերափոխում	9,753	61,523
Տոկոսային ծախս	648,312	1,343,001
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցություն	(1,230)	(22,064)
Մնացորդը առ 30 հունիսի	11,532,720	11,852,055

19 Այլ ակտիվներ

	30/06/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Չավարտված գործարքների գծով դեբիտորական պարտքեր	4,621,000	3,242,216
Բրոքերային հաշիվներ	444,253	146,499
Սահմանափակումով հաշիվներ քլիրինգային կազմակերպություններում	915,558	912,326
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(31,328)	(26,658)
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	5,949,483	4,274,383
Կանխավճարներ մատակարարներին	8,881,946	5,704,726
Բռնագանձված ակտիվներ	770,080	910,030
Պաշարներ	394,164	646,708
Այլ	66,243	59,806
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	10,112,433	7,321,270
Ընդամենը այլ ակտիվներ	16,061,916	11,595,653

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է այլ ֆինանսական ակտիվների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	20,581	283	5,794	26,658
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(52)	54	(2)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(7,807)	(2,750)	10,557	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	5,143	3,209	(6,837)	1,515
Դուրսգրումներ	-	-	(2,079)	(2,079)
Վերականգնումներ	-	-	5,234	5,234
Մնացորդը առ 30 հունիսի	17,865	796	12,667	31,328

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	14,932	648	9,323	24,903
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	5,649	(365)	22,607	27,891
Դուրսգրումներ	-	-	(48,559)	(48,559)
Վերականգնումներ	-	-	22,423	22,423
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	20,581	283	5,794	26,658

20 Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ

	30/06/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Վարկեր ՀՀ ԿԲ-ից	26,618,723	28,196,715
Վարկեր և ժամկետային ավանդներ առևտրային բանկերից		
– մինչև 12 ամիս սկզբնական մարման ժամկետով	4,969,824	5,904,628
– ավելի քան 12 ամիս սկզբնական մարման ժամկետով	3,901,253	11,911,962
Ակրեդիտիվների գծով պարտավորություններ	2,674,548	11,176,278
Լորո հաշիվներ	6,763,331	5,495,456
	44,927,679	62,685,039

Պայմանագրի համաձայն՝ ՀՀ ԿԲ-ն Բանկին տրամադրում է վարկեր, որն իր հերթին վարկեր է տրամադրում համապատասխան պայմանները բավարարող վարկառուներին: Վարկերի մշտադիտարկումն իրականացվում է «Գերմանահայկական հիմնադրամ» ծրագրի կառավարման գրասենյակի կողմից:

2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Բանկը չունի պայմանագրային կողմ, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2022թ-ին՝ մեկ պայմանագրային կողմ): 2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ այդ պայմանագրային կողմի մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում էր 26,618,723 հազար դրամ:

21 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	30/06/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
– Ֆիզիկական անձիք	217,154,624	186,766,943
– Իրավաբանական անձինք	300,749,699	300,584,306
Ժամկետային ավանդներ		
– Ֆիզիկական անձիք	223,098,980	206,247,848
– Իրավաբանական անձինք	96,253,138	91,035,095
	837,256,441	784,634,192

2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկի հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներից և ավանդներից 26,978,911 հազար դրամ (2022թ-ին՝ 16,198,781 հազար դրամ) մնացորդները ծառայում են որպես գրավ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և փոխատվության հանձնառությունների դիմաց:

2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկն ունի երեք հաճախորդ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ երկու հաճախորդ), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 61,800,136 հազար դրամ (2022թ-ին՝ 59,891,739 հազար դրամ):

22 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

	30/06/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
ՀՀ-ում թողարկված պարտատոմսեր	78,925,245	74,474,072
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների համար թողարկված կանաչ պարտատոմսեր	17,607,225	17,651,441
	96,532,470	92,125,513

2023թ-ին Բանկը թողարկել և տեղաբաշխել է պարտքային արժեթղթեր ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով՝ համապատասխանաբար 29.6 միլիարդ դրամ և 48.7 միլիոն ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով (2022թ-ին՝ պարտքային արժեթղթեր ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով՝ համապատասխանաբար 29.1 միլիարդ դրամ և 44.8 միլիոն ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով): 2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ պարտատոմսերի հաշվեկշռային արժեքը կազմում է համապատասխանաբար 29,985,155 հազար դրամ և 48,940,090 հազար դրամ (2022թ-ին՝ համապատասխանաբար 29,480,378 հազար դրամ և 44,993,694 հազար դրամ):

Բանկի կողմի թողարկված պարտատոմսերը ցուցակված են Հայաստանի արժեթղթերի ֆոնդային բորսայում:

2020թ-ին Բանկը թողարկել է 42 միլիոն եվրո գումարով կանաչ պարտատոմսեր՝ 3.05% տոկոսադրույքով, որոնց մարման ժամկետը լրանում է 2025թ. նոյեմբերի 26-ին: Կանաչ պարտատոմսերը թողարկվել են Նիդերլանդների ձեռնարկատիրական զարգացման բանկի (FMO) հետ սերտ համագործակցությամբ, որը նաև այս գործարքի հիմնական ներդրողն է: Կանաչ պարտատոմսերի թողարկման նպատակը շրջակա միջավայրի կայունությանը նպաստող «կանաչ» ծրագրերի ֆինանսավորումն է:

(ա) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	30/06/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	92,125,513	111,074,943
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի վաճառք	27,204,529	31,976,529
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(21,829,505)	(36,336,737)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	5,375,024	(4,360,208)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	(772,517)	(14,351,018)
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	2,618,343	6,052,010
Վճարված տոկոսներ	(2,813,893)	(6,290,214)
Մնացորդը առ 30 հունիսի	96,532,470	92,125,513

23 Այլ փոխառություններ և ստորադաս փոխառություններ

	30/06/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Փոխառություններ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	25,291,255	57,453,179
Փոխառություններ հայկական ֆինանսական կազմակերպություններից	716,468	671,509
	26,007,723	58,124,688
Ստորադաս փոխառություններ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	27,963,304	28,155,324
	27,963,304	28,155,324

(ա) Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված փոխառությունների կենտրոնացում

2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկ չունի ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված փոխառություններ, որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ զրո):

(բ) Ստորադաս փոխառություն

2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ ստորադաս փոխառություններն իրենցից ներկայացնում են ութ ֆինանսական կազմակերպությունից ստացված փոխառություններ՝

- 3,358,256 հազար դրամ 2026թ. հունվարի 15-ին մարման ամսաթվով,
- 5,585,227 հազար դրամ 2027թ. հունվարի 15-ին մարման ամսաթվով,
- 5,724,704 հազար դրամ 2031թ. հունվարի 3-ին մարման ամսաթվով,
- 197,348 հազար դրամ 2031թ. հունվարի 3-ին մարման ամսաթվով,
- 3,505,971 հազար դրամ 2029թ. հունվարի 8-ին մարման ամսաթվով,
- 3,298,627 հազար դրամ 2032թ. հունվարի 2-ին մարման ամսաթվով,
- 1,574,634 հազար դրամ 2032թ. փետրվարի 2-ին մարման ամսաթվով,
- 4,718,536 հազար դրամ 2032թ. փետրվարի 2-ին մարման ամսաթվով:

Ստացված փոխառությունները Բանկը դիտարկում է որպես ստորադաս փոխառություններ, եթե սնանկության դեպքում փոխառությունը մարվում է Բանկի մյուս բոլոր այլ պարտավորությունների ամբողջական մարումից հետո:

(գ) Սահմանափակումներ (կովենանտներ)

Բանկը պարտավոր է համապատասխանել որոշակի սահմանափակումների փոխառության պայմանագրերի հետ կապված: 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը համապատասխանում էր բոլոր սահմանափակումներին:

(դ) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

հազ. դրամ	Այլ փոխառություններ	Ստորադաս փոխառություններ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	58,124,688	28,155,324
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր	2,495,566	-
Մարումներ	(33,450,260)	-
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	(30,954,694)	-
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցություն	(792,434)	(229,776)
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	1,776,106	1,078,895
Վճարված տոկոսներ	(2,145,943)	(1,041,139)
Մնացորդը առ 30 հունիսի 2023թ.	26,007,723	27,963,304

հազ. դրամ	Այլ փոխառություններ	Ստորադաս փոխառություններ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	127,712,418	27,393,716
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր	36,771,928	3,326,025
Մարումներ	(82,461,252)	-
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	(45,689,324)	3,326,025
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցություն	(23,732,666)	(2,669,611)
Տեղափոխում ստորադաս փոխառությունների կազմից այլ փոխառություններ		
Այլ փոփոխություններ	4,821,938	1,906,146
Տոկոսային ծախս	(4,987,678)	(1,800,952)
Վճարված տոկոսներ	58,124,688	28,155,324
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	127,712,418	27,393,716

24 Այլ պարտավորություններ

	30/06/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Աշխատակիցներին վճարվելիք գումարներ	9,686,933	19,517,360
Կրեդիտորական պարտքեր ճանապարհին	2,625,414	3,077,956
Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր	857,911	917,162
Ֆակտորինգի պայմանագրերին վերաբերող ֆինանսական պարտավորություններ	472,268	469,418
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական հիմնադրամին վճարվելիք գումարներ	257,204	229,377
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	2,607,960	438,053
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	16,507,690	24,649,326
Այլ վճարվելիք հարկեր	1,705,743	1,938,049
Հետաձգված եկամուտ	3,149	2,398
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	1,708,892	1,940,447
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	18,216,582	26,589,773

25 Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր

	30/06/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
ՀՀ կենտրոնական բանկին վճարվելիք գումարներ	3,503,020	-
Այլ հայկական բանկերին վճարվելիք գումարներ	5,956,629	3,936,778
Ընդամենը կրեդիտորական պարտքեր հետգնման պայմանագրերի գծով	9,459,649	3,936,778

(ա) Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքերի կենտրոնացում

2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Բանկը չունի այնպիսի պայմանագրային կողմ, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

26 Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 117,132 սովորական բաժնետոմսից (2022թ-ին՝ 117,021): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 465 հազար դրամ (2022թ-ին՝ 465 հազար դրամ) և բոլոր բաժնետոմսերն ամբողջությամբ վճարված են:

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Ներդրումային արժեթղթերի վերազնահատման պահուստ

Ներդրումային արժեթղթերի վերազնահատման պահուստը ներառում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի կուտակային գուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապահանջումը:

(գ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրության համաձայն որոշվող Խմբի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով:

2023թ.-ի երկրորդ եռամսյակի ընթացքում Խմբի կողմից վճարվել շահաբաժին 17,700,000 հազար դրամի չափով (2022թ.-ի երկրորդ եռամսյակի ընթացքում Խմբի կողմից չի վճարվել շահաբաժին):

(դ) Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ

2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը հաշվարկվել է սովորական բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերադրվող 21,672,868 հազար դրամ (2022թ-ին՝ 19,109,577 հազար դրամ) շահույթի և շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թվի՝ 117,028 (2022թ-ին՝ 116,982) հիման վրա, ինչպես ներկայացված է ստորև: Բանկը չունի նուսրացնող պոտենցիալ սովորական բաժնետոմսեր:

	2023թ. Բաժնետոմսերի քանակը	2022թ. Բաժնետոմսերի քանակը
Թողարկված բաժնետոմսերը առ 1 հունվարի	117,021	116,959
Ապրիլին թողարկված բաժնետոմսերի ազդեցությունը	-	62
Հունիսին թողարկված բաժնետոմսերի ազդեցությունը	111	-
Բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը հունիսի 30-ին ավարտված տարվա համար	117,028	116,982
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ (հազ. դրամ)	185.19	163.36
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նուրագված շահույթ (հազ. դրամ)	185.19	163.36

27 Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումը հիմնարար նշանակություն ունի բանկային գործունեության համար և Խմբի գործառնությունների կենսական տարրն է: Շուկայական, պարտքային և իրացվելիության ռիսկերն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Խումբը:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Խումբը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողության մեխանիզմներ, ինչպես նաև անընդհատ հսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների փոփոխությունները, առաջարկվող արտադրանքն ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն պրակտիկան/փորձն արտացոլելու նպատակով:

Տնօրինությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի աշխատանքի, առանցքային ռիսկերի կառավարման գործընթացի հսկողության, ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման և խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը պատասխանատու է ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված միջոցառումների հսկողության և իրականացմանն ու ռիսկերի համար սահմանված սահմանաչափերում Խմբի գործունեության իրականացումն ապահովելու համար: Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ղեկավարը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման, ինչպես նաև ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառման համար: Նա հաշվետու է ուղղակիորեն Տնօրինությանը և անուղղակիորեն՝ Տնօրենների խորհրդին:

Պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների համակարգի միջոցով և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (ԱՊԿԿ) կողմից: Որոշումների կայացմանը գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով Խումբը ստեղծել է վարկային կոմիտեների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության տեսակից և չափից:

Ռիսկի թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Խմբի ներսում: Խումբը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված ընթացիկ միջոցառումների նպատակահարմարության որոշմանը: Բացի պարտքային և շուկայական ռիսկերի ստանդարտ վերլուծություն իրականացնելուց, Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը, կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական բաժինների հետ՝ նրանց գործունեության ոլորտների հետ կապված մասնագիտական դատողություններ ստանալու համար:

(բ) Ծուկայական ռիսկ

Ծուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Ծուկայական ռիսկը ներառում է արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Ծուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսակիր և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձնահատուկ փոփոխությունների ազդեցությանը և շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխականության մակարդակի փոփոխություններին: Ծուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Ծուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿԿ-ն, որը գլխավորում է Գլխավոր տնօրենը: Ծուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են Տնօրինության կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի առաջարկությունների հիման վրա:

Խումբը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների գծով, տոկոսադրույքների փոփոխության ժամկետներ, արտարժույթի դիրքեր, որոնք կանոնավոր կերպով մշտադիտարկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են Տնօրինության կողմից:

Բացի այդ, Խումբն իրականացնում է մեծ թվով սթրես թեստեր առանձին առևտրային պորտֆելների և Խմբի ընդհանուր դիրքի վրա շուկայի բազմաթիվ բացառիկ սցենարների ֆինանսական ազդեցությունը մոդելավորելու համար: Սթրեսի թեստերը ցույց են տալիս կորուստների հավանական չափը, որոնք կարող են առաջանալ ծայրահեղ պայմաններում:

(i) Տոկոսադրույքային ռիսկ

Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխում

Ընդհանուր դիտարկում

Աշխարհում իրականացվում է հիմնական ուղենիշային տոկոսադրույքների ֆունդամենտալ բարեփոխում, որի շրջանակում նախատեսվում է որոշ միջբանկային առաջարկի տոկոսադրույքները (IBORs) փոխարինել այլընտրանքային գրեթե ոչ ռիսկային տոկոսադրույքներով (IBOR բարեփոխում): Խումբն ունի ֆինանսական գործիքներ, որոնց տոկոսադրույքները հիմնված են IBOR-ի վրա, որոնք ենթարկվում են բարեփոխման այս շուկայական նախաձեռնությունների շրջանակում:

Հիմնական ռիսկերը, որոնց Խումբը ենթարկվել է IBOR բարեփոխման արդյունքում, գործառնական ռիսկերն են, օրինակ՝ վարկային պայմանագրերի պայմանների վերաբանակցումը փոխառուների հետ երկկողմանի բանակցությունների միջոցով, պայմանագրերի պայմանների վերանայումը, IBOR կորերն օգտագործող համակարգերի թարմացումը և գործառնական գործունեության հսկողության մեխանիզմների վերանայումը, որոնք կապված են բարեփոխման և կանոնակարգերի փոփոխության ռիսկերի հետ: Ֆինանսական ռիսկը հիմնականում սահմանափակվում է տոկոսադրույքի ռիսկով:

Ֆինանսական և գործառնական ռիսկերի վերահսկում և կառավարում է Խմբի անցումն այլընտրանքային տոկոսադրույքներին: Ֆինանսական և գործառնական ռիսկերի վերահսկումն արժանապատեհ է սեզոնային հետ մեկտեղ գնահատում է տրամադրված վարկերը, փոխառվածության հանձնառությունները, պարտավորությունները և ածանցյալ գործիքները IBOR-ի վրա հիմնված դրամական հոսքերի առկայության տեսանկյունից, թե արդյոք այդ պայմանագրերում կպահանջվեն փոփոխություններ IBOR բարեփոխման արդյունքում և ինչպես կառավարել IBOR բարեփոխման վերաբերյալ հաղորդակցման գործընթացը պայմանագրային կողմերի հետ: Ֆինանսական և գործառնական ռիսկերի վերահսկումն արժանապատեհ է հաշվետու է Տնօրինությանը և անհրաժեշտության դեպքում համագործակցում է այլ բաժինների հետ: Այն պարբերաբար հաշվետվություններ է ներկայացնում ԱՊԿԿ-ին տոկոսադրույքի ռիսկի կառավարման օժանդակելու համար:

Այն պայմանագրերի համար, որոնց տոկոսադրույքները հաշվարկված են IBOR-ի հիման վրա և որոնց գործողության ժամկետը լրանում է IBOR տոկոսադրույքի վերաբերյալ տեղեկատվության հրապարակման ակնկալվող դադարեցումից հետո, Խումբը սահմանել է պայմանագրային պայմանները փոխելու քաղաքականություն: Այդ փոփոխությունները ներառում են վերապահում նախատեսող կետերի ավելացումը կամ IBOR տոկոսադրույքի փոխարինումն այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքով, եթե նման փոփոխությունը թույլատրվում է տեղական օրենսդրությամբ:

Խումբը հաստատել է քաղաքականություն, որի համաձայն 2022թ. փետրվարի 1-ից բոլոր նոր տրամադրված՝ լողացող տոկոսադրույքով վարկերի տոկոսադրույքները կապակցված լինեն Չիկագոյի ապրանքային բորսայի (CME) կողմից հրապարակված ժամկետային ապահովված օվերնայթ ֆինանսավորման տոկոսադրույքին (SOFR)՝ ԱՄՆ դոլարով տրամադրված վարկերի համար և եվրոպական միջբանկային առաջարկի տոկոսադրույքին (EURIBOR)՝ եվրոյով տրամադրված վարկերի համար:

Խումբը վերահսկում է IBOR-ից նոր ուղենիշային տոկոսադրույքների անցման գործընթացն ուսումնասիրելով այն պայմանագրերի ընդհանուր արժեքը, որոնք դեռ չեն անցել այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքի, և այն պայմանագրերի արժեքը, որոնք ներառում են վերապահում նախատեսող համապատասխան կետ: Խումբը համարում է, որ պայմանագրի տոկոսադրույքը դեռ չի փոխարինվել այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքով («բարեփոխված պայմանագիր»), եթե պայմանագրի տոկոսադրույքը հաշվարկված է այնպիսի ուղենիշային տոկոսադրույքի հիման վրա, որը դեռ ենթակա է IBOR բարեփոխման, նույնիսկ եթե այն ներառում է վերապահում նախատեսող կետ, եթե գործող IBOR տոկոսադրույքի վերաբերյալ տեղեկատվության հրապարակումը դադարեցվի:

Տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների փոփոխությունների մոնիտորինգի և վերազնորոշման նախապես սահմանված սահմանաչափեր սահմանելու միջոցով: Նշված սահմանաչափերի հետ համապատասխանության մոնիտորինգն իրականացվում է ԱՊԿԿ-ի կողմից, որին մոնիտորինգի ամենօրյա գործունեությունում աջակցում է Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման բաժինը: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ
2023թ. երկրորդ եռամսյակի համար
համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անտոկոս կամ ժամկետանց	Ընդամենը
30 հունիսի 2023թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	-	-	-	122,947,339	122,947,339
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	3,733,304	266,247	5,671,475	20,285,569	4,913,862	86,423	34,956,880
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,629,768	-	102,654	-	-	78,620,240	80,352,662
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	8,089,423	1,256,518	-	-	-	-	9,345,941
Հանախորդներին տրված վարկեր	143,229,320	56,484,329	117,333,983	443,509,464	34,839,596	5,250,321	800,647,013
Պահանջներ ակրեդիտիվների գծով	515,054	-	912,725	801,909	-	-	2,229,688
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	2,688,592	2,542,680	4,688,151	16,901,908	1,079,237	82,101	27,982,669
Փակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	6,381,839	2,674,304	-	-	-	-	9,056,143
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	25,046,377	5,869,663	11,686,309	17,079,427	50,543,748	-	110,225,524
	191,313,677	69,093,741	140,395,297	498,578,277	91,376,443	206,986,424	1,197,743,859
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	(17,997,660)	(3,482,619)	(4,293,185)	(15,886,558)	(3,267,657)	-	(44,927,679)
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	(86,662,498)	(69,763,712)	(109,226,573)	(51,085,158)	(2,614,177)	(517,904,323)	(837,256,441)
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	(3,897,894)	(9,446,672)	(19,613,699)	(63,574,205)	-	-	(96,532,470)
Ստորադաս փոխառություններ	(595,859)	(465,398)	(1,020,578)	(13,274,551)	(12,606,918)	-	(27,963,304)
Այլ փոխառություններ	(4,467,713)	(2,634,906)	(4,765,450)	(14,090,311)	(49,343)	-	(26,007,723)
Վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	(488,751)	(485,154)	(895,002)	(4,964,151)	(4,699,662)	-	(11,532,720)
	(114,110,375)	(86,278,461)	(139,814,487)	(162,874,934)	(23,237,757)	(517,904,323)	(1,044,220,337)
Տարբերություն	77,203,302	(17,184,720)	580,810	335,703,343	68,138,686	(310,917,899)	153,523,522

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ
2023թ. երկրորդ եռամսյակի համար
համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. Գրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անտոկոս կամ ժամկետանց	Ընդամենը
31 դեկտեմբերի 2022թ. ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	-	-	-	234,412,812	234,412,812
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	27,463	1,865,238	-	6,195,773	3,050,488	69,039	11,208,001
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,836,523	-	-	528,866	-	35,423,495	37,788,884
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	17,258,217	-	-	-	-	-	17,258,217
Հանախորդներին տրված վարկեր	89,877,482	33,706,272	71,346,144	361,409,740	43,770,133	59,764,733	659,874,503
Պահանջներ ակրեդիտիվների գծով	4,930,058	110,052	3,239,373	4,524,595	-	-	12,804,077
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	815,912	755,359	1,510,856	8,656,763	738,020	7,682	12,484,592
Փակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	4,331,451	6,292,969	707,931	-	-	-	11,332,351
Անորոշված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	4,452,973	9,371,754	-	19,885,743	17,826,823	-	51,537,293
	123,530,078	52,101,645	76,804,304	401,201,480	65,385,463	329,677,761	1,048,700,730
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	(10,283,398)	(1,911,934)	(9,214,765)	(25,430,108)	(9,005,311)	-	(55,845,516)
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	(58,226,135)	(60,611,865)	(99,720,380)	(27,842,363)	(25,451)	(352,413,473)	(598,839,667)
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	(1,569,588)	(7,876,116)	(11,405,996)	(86,064,613)	-	-	(106,916,313)
Ստորադաս փոխառություններ	(485,590)	(35,022)	-	(26,278,836)	(21,617,384)	-	(48,416,832)
Այլ փոխառություններ	(1,839,030)	(24,942,916)	(22,807,386)	(77,208,100)	(2,109,931)	-	(128,907,362)
Վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	(138,286)	(394,153)	-	(1,853,007)	(8,846,386)	-	(11,231,832)
	(72,542,027)	(95,772,006)	(143,148,527)	(244,677,027)	(41,604,463)	(352,413,473)	(950,157,522)
Տարբերություն	50,988,051	(43,670,361)	(66,344,223)	156,524,453	23,781,000	(22,735,712)	98,543,208

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսաբեր ակտիվների և տոկոսակիր պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2023թ.			2022թ.		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսաբեր ակտիվներ						
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	11.33%	7.16%	-	11.0%	7.7%	0.9%
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	10.78%	6.27%	11.39%	10.8%	4.4%	-
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8.78%	8.07%	17.17%	8.6%	8.1%	-
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	7.12%	6.11%	-	4.6%	1.7%
Հետզնման հետզնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	11.8%	-	4.4%	11.8%	-	-
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	14.3%	8.6%	6.6%	14.2%	8.4%	6.5%
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	12.33%	8.15%	7.16%	11.9%	7.7%	6.4%
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	19.5%	10.7%	9.8%	18.7%	10.2%	9.5%
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր	-	6.9%	5.2%	-	6.8%	4.7%
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	6.2%	8.6%	8.3%	6.1%	5.7%	2.3%
Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	11.1%	4.2%	3.6%	-	2.5%	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	10.1%	4.1%	3.2%	9.9%	4.2%	3.1%
Հանախորդների ժամկետային ավանդներ	9.19%	3.26%	1.83%	9.3%	3.1%	1.5%
Ստորադաս փոխառություններ	-	12.3%	6.2%	-	10.9%	6.2%
Այլ փոխառություններ	7.7%	9.3%	3.1%	9.0%	7.6%	3.0%

Տոկոսադրույքի զգայնության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայնության հսկողությամբ: Ստորև ներկայացված է տոկոսադրույքների փոփոխությունների (վերագնորոշման ռիսկ) նկատմամբ զուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայնության վերլուծությունը, որն իրականացվել է տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների, բացառությամբ տոկոսակիր դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների, հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ցպահանջ ավանդների, եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գոյություն ունեցող դիրքերի հիման վրա:

	30/06/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ աճ	(344,604)	(406,256)
100 բկ զուգահեռ նվազում	344,604	406,256

Ստորև ներկայացված է սեփական կապիտալի զգայնության վերլուծությունն իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունների նկատմամբ, որն իրականացվել է 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գոյություն ունեցող դիրքերի և եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	30/06/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ աճ	(341,902)	(603,412)
100 բկ զուգահեռ նվազում	341,902	603,412

(ii) Արժույթային ռիսկ

Խումբը ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արժույթային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Թեև Խումբը հեջավորում է իր ենթարկվածությունն արժույթային ռիսկին, սակայն այս գործառնությունները չեն որակվում որպես հեջավորման փոխհարաբերություն՝ ՖՀՄՍ պահանջների համաձայն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	35,787,656	11,859,090	25,754,139	73,400,885
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	7,456,890	-	-	7,456,890
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	11,450,826	1,410,743	-	12,861,569
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	36,816,961	16,710,320	7,555,893	61,083,174
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	66,196,796	22,288,254	3,808,934	92,293,984
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր	-	1,267,713	-	1,267,713
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	263,366,553	87,527,465	649,939	351,543,957
Ակրեդիտիվների գծով դերիտորական պարտքեր	463,019	1,766,670	-	2,229,689
Ֆինանսական վարձակալության գծով դերիտորական պարտքեր	3,859,140	4,248,473	-	8,107,613
Ֆակտորինգի գծով դերիտորական պարտքեր	5,343,415	2,263,394	115,808	7,722,617
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	4,715,341	90,171	16,155	4,821,667
Ընդամենը ակտիվներ	435,456,597	149,432,293	37,900,868	622,789,758
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	14,597,655	2,905,799	15,753,646	33,257,100
Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	3,861,478	2,095,152	-	5,956,630
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	363,219,569	78,250,563	27,277,665	468,747,797
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	48,940,090	17,607,225	-	66,547,315
Ստորադաս փոխառություններ	9,220,679	18,742,625	-	27,963,304
Այլ փոխառություններ	13,353,949	11,818,465	-	25,172,414
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	49,618	-	-	49,618
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,141,874	690,565	2,262	1,834,701
Ընդամենը պարտավորություններ	454,384,912	132,110,394	43,033,573	629,528,879
Չուտ դիրքը	(18,928,315)	17,321,899	(5,132,705)	(6,739,121)
Ածանցյալ գործիքների ազդեցությունը	12,684,433	(19,690,650)	4,992,347	(2,013,870)
Չուտ դիրքը	(6,243,882)	(2,368,751)	(140,358)	(8,752,991)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	23,168,887	27,313,583	15,514,964	65,997,434
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	5,894,760	86,014	-	5,980,774
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	34,813,300	-	-	34,813,300
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	95,101,418	3,355,592	-	98,457,010
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	73,975,112	24,055,365	2,675	98,033,152
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	243,103,900	82,434,348	438,119	325,976,367
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր	1,318,708	3,060,290	-	4,378,998
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	2,610,657	3,105,344	-	5,716,001
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	5,403,897	1,499,528	165,898	7,069,323
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	2,195,990	22,027	60,007	2,278,024
Ընդամենը ակտիվներ	487,586,629	144,932,091	16,181,663	648,700,383
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	25,925,175	12,453,005	1,521,037	39,899,217
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	365,263,226	78,585,879	14,713,881	458,562,986
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	44,993,694	17,651,441	-	62,645,135
Ստորադաս փոխառություններ	9,360,563	18,794,761	-	28,155,324
Այլ փոխառություններ	40,107,568	16,708,862	-	56,816,430
Հետգնամ պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	3,936,778	-	-	3,936,778
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	74,643	-	-	74,643
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	823,424	719,071	3,930	1,546,425
Ընդամենը պարտավորություններ	490,485,071	144,913,019	16,238,848	651,636,938
Չուտ դիրքը	(2,898,442)	19,072	(57,185)	(2,936,555)
Ածանցյալ գործիքների ազդեցությունը	(2,744,842)	(1,257,081)	-	(4,001,923)
Չուտ դիրքը	(5,643,284)	(1,238,009)	(57,185)	(6,938,478)

Ստորև աղյուսակում ներկայացված 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի նվազումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացնելիս հաշվի չեն առնվել հարկերը և հիմք են ընդունվել արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխությունները, որոնք Խումբը դիտարկում է որպես ողջամտորեն հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունից առաջացող եկամուտը (ծախսը) ենթակա չէ հարկման (ենթակա չէ նվազեցման): Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	30/06/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի աճ 10%-ով	(624,388)	(564,328)
ՀՀ դրամի նկատմամբ եվրոյի փոխարժեքի աճ 10%-ով	(236,875)	(123,801)

2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի անը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(գ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Խմբում գործում են պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարող քաղաքականություն և ընթացակարգեր (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար), ներառյալ պորտֆելի գծով ռիսկի կենտրոնացումը սահմանափակելու վերաբերյալ ուղեցույցները և Վարկային կոմիտեի և Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ստեղծումը՝ պարտքային ռիսկն ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Տնօրինության կողմից:

Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկային դիմումների ուսումնասիրման և հաստատման ընթացակարգերը,
- վարկառուների (իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, թողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ գործիքների, որոնց գծով Խումբը ենթարկված է պարտքային ռիսկին, շարունակական հսկողության և մշտադիտարկման ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց վարկային դիմումները պատրաստվում են հաճախորդների հետ աշխատող համապատասխան մենեջերների կողմից և փոխանցվում են Վարկավորման բաժնին, որը պատասխանատու է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Վարկային կոմիտեն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը Վարկավորման բաժնի կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Վարկային կոմիտեի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Խմբի իրավաբանական բաժնի կողմից՝ կախված առանձին ռիսկերից:

Խումբը շարունակաբար վերահսկում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող առանձին գործիքների կատարողականը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և փոխառուի կողմից տրամադրված կամ Խմբի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Ֆիզիկական անձանց վարկային դիմումներն ուսումնասիրվում են Սանրաժակ վարկավորման ստորաբաժանման կողմից: 2020թ-ից Խումբը ներդրել է մեքենայական ուսուցման վրա հիմնված նոր ստորինգային համակարգ ապառիկ գնումների պորտֆելի և օնլայն սպառողական վարկերի տրամադրման համար:

Բացի առանձին հաճախորդների վերլուծությունից, վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Պարտքային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն չափը, որպես կանոն, արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գումարներում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ վարկային ռիսկի նվազեցման վրա:

Որպես կանոն գրավ չի պահանջվում ամացայ ֆինանսական գործիքների գծով պահանջների, արժեթղթերում ներդրումների, բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման և արժեթղթերի փոխառության գոծառնությունների մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գրավի և այդ վարկերի և փոխատվությունների գծով պարտքային ռիսկի կենտրոնացման վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 16-ում:

Չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ներթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է Ծանոթագրություն 29-ում:

Արժեզրկման գնահատում

2018թ. հունվարի 1-ից Խումբն ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկում է հավանականությամբ կշռված մի շարք սցենարներով՝ գնահատելու համար ակնկալվող դրամական պակասությունները՝ զեղչված արդյունավետ տոկոսադրույքով: Դրամական պակասությունը պայմանագրին համապատասխան կազմակերպությանը հասանելի բոլոր պայմանագրային դրամական հոսքերի և կազմակերպության կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է: Ստորև ներկայացված են ակնյալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի մեթոդները և առանցքային տարրերը:

Պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության *Պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությունը որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում պարտագանցման հավանական լինելու գնահատումն է: Պարտագանցումը կարող է տեղի ունենալ միայն որոշակի պահի գնահատված ժամանակահատվածում, եթե գործիքը նախկինում չի ապահանջվել և դեռևս պորտֆելում է:*

Պարտքի գումարը պարտագանցման պահին *Պարտքի գումարը պարտագանցման պահին ապագա պարտագանցման ամսաթվի դրությամբ պարտքի գնահատված գումարն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո պարբերական գումարի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսների վճարումները պայմանագրով նախատեսված կարգով կամ այլ կերպ, փոխառություն ստանալու իրավունքի օգտագործումը և բաց թողնված վճարումների գծով հաշվեզրված տոկոսները:*

Կորուստը պարտագանցման դեպքում *Կորուստը պարտագանցման դեպքում դա այն կորստի գնահատված գումարն է, որը կառաջանա, եթե որոշակի պահի տեղի ունենա պարտագանցում: Այն հիմնված է վճարման ենթակա պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն ակնկալում է ստանալ՝ ներառյալ գրավի իրացումից: Այն սովորաբար արտահայտվում է որպես պարտագանցման պահին պարտքի գումարի տոկոս:*

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը հիմնված է այն պարտքային կորուստների վրա, որոնք ակնկալվում է, որ կառաջանան ակտիվի ամբողջ ժամկետի ընթացքում (ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ կամ ԱԺԱՊԿ), եթե տեղի չի ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որի դեպքում պահուստը հիմնվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա: 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտագանցման դեպքերից: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները և 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են անհատական կամ խմբային հիմունքով՝ կախված ֆինանսական գործիքների համապատասխան պորտֆելի բնույթից:

Խմբի կողմից մշակված քաղաքականության համաձայն՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գնահատվում է արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում պարտագանցման տեղի ունենալու ռիսկի փոփոխությունը:

հանդիսացող 1-ին փուլի խոշոր վարկերի համար, որոնք կազմում են իրավաբանական անձանց տրված վարկերի ընդհանուր պորտֆելի մոտ 55%-ը:

Նախընտրելի մոդելը լոգիստիկ ռեգրեսիան է, որտեղ այն մոդելավորում է երկուական պատասխանի փոփոխականի, այսպես կոչված, թիրախի (12 ամիս ժամանակաշրջանում պարտագանգման տեղի ունենալու ցուցանիշ) հավանականությունները մի քանի անկախ փոփոխականների համեմատ:

Պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականության կորպորատիվ մոդելի մշակման շրջանակում կառուցվել են 3 գնահատման սանդղակներ.

- Վարքագծային, որը ներառում է գնահատման պարամետրեր, որոնք ձևավորված են Բանկի աղբյուրներից ստացված վարքագծային/գործարքային տվյալների հիման վրա,
- Ֆինանսական, որը ներառում է գնահատման պարամետրեր, որոնք ձևավորված են Բանկին տրամադրված առանձին ֆինանսական հաշվետվություններից ստացված տեղեկատվության հիման վրա,
- Որակական, որը ներառում է գնահատման պարամետրեր, որոնք հիմնված են Բանկում կուտակված կամ ստեղծված որակական և այլ քանակական տեղեկատվության վրա, որն արտացոլում է Բանկի պարտատերերի պարտքային ռիսկը:

Վերոնշյալ երեք մոդելները փոխկապակցված են՝ ընտրանքում ընդգրկված յուրաքանչյուր պարտատիրոջ, ինչպես նաև այն բոլոր նոր պարտատերերի համար վերջնական միավոր ստանալու համար, որոնք կներառվեն Բանկի կորպորատիվ պորտֆելում առաջիկա ժամանակաշրջաններում:

Վերը նշվածի հիման վրա իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդներն առանձնացվում են ըստ պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականության վրա հիմնված հետևյալ վարկանիշների.

Ներքին վարկանշավորում	
1 (ամենաբարձր միավորը)	2
	3
	4A
	4B
	4C
	5A
	5B
	5C
	6
	7

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 1-ին փուլ դասված իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակի մասին, որոնց համար Խումբը կիրառել է ներքին վարկանշավորման մոդելը 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	2023թ.		
	Համախառն գումար	Պարտքային կորստի պահուստ	Զուտ գումար
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր և փոխատվությունները			
Կարգ 1	5,704,340	1,781	5,702,559
Կարգ 2	-	-	-
Կարգ 3	7,296,911	218	7,296,693
Կարգ 4. A-C	75,995,183	50,136	75,945,047
Կարգ 5. A-C	165,028,757	653,289	164,375,468
Կարգ 6	44,617,277	484,932	44,132,345
Կարգ 7	-	-	-
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր և փոխատվությունները	298,642,468	1,190,356	297,452,112

հազ. դրամ	2022թ.		
	Համախառն գումար	Պարտքային կորստի պահուստ	Զուտ գումար
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր և փոխառվածությունները			
Կարգ 1	-	-	-
Կարգ 2	6,175,631	38,639	6,136,992
Կարգ 3	13,419,277	83,960	13,335,317
Կարգ 4. A-C	50,502,922	315,979	50,186,943
Կարգ 5. A-C	123,539,947	772,946	122,767,001
Կարգ 6	47,984,787	300,224	47,684,563
Կարգ 7	2,488,681	15,571	2,473,110
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր և փոխառվածությունները	244,111,245	1,527,319	242,583,926

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են այն ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք`

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր պայմանագրի կամ համանման գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հաշվանցվելու հանգամանքից:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ գործիքների քլիրինգի պայմանագրերը, հետզնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառվածության գլխավոր պայմանագրերը: Համանման ֆինանսական գործիքները ներառում են ածանցյալ գործիքները, վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը, հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառվածության և փոխառվածության պայմանագրերը: Ֆինանսական գործիքները, այդ թվում՝ վարկերը և ավանդները, չեն բացահայտվում ստորև ներկայացվող աղյուսակներում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

Խումբը ստանում և ընդունում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետզնման, հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերի գծով:

Այս գրավի համար գործում են տվյալ ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության դեպքում:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտագանցում կատարելու, անվնարունակ դառնալու կամ սնանկանալու դեպքում: Բացի այդ Խումբը և վերջինիս պայմանագրային կողմերը մտադիր չեն հաշվարկն իրականացնել զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	Ֆինանսական գործիքներ	Զուտ գումար
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր	9,345,941	-	9,345,941	(9,345,941)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	9,345,941	-	9,345,941	(9,345,941)		-
Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	(9,459,649)	-	(9,459,649)	9,459,649	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(9,459,649)	-	(9,459,649)	9,459,649		-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	Ֆինանսական գործիքներ	Զուտ գումար
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր	47,116,435	-	47,116,435	(47,116,435)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	47,116,435	-	47,116,435	(47,116,435)		-
Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	(3,936,778)	-	(3,936,778)	3,936,778	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(3,936,778)	-	(3,936,778)	3,936,778		-

Վերը աղյուսակներում բացահայտված՝ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և զուտ գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Խումբը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման հիմնարար գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական հոսքերի հետ կապված պարտականությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Տնօրենների խորհրդի կողմից:

Խումբը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածք, որը կազմված է այլ բանկերից և ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված երկարաժամկետ և կարճաժամկետ վարկերից, հիմնական կորպորատիվ հաճախորդների և անհատների ավանդներից, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելներ՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և արդյունավետ բավարարելու համար:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և այդ դրամական հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքի հաշվին ֆինանսավորման ներգրավման ծրագրերի մշակում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական հոսքերի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատությունն ապահովող ծրագրերի մշակում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության հսկողություն:

Ակտիվների և պարտավորությունների բաժինը կառուցվածքային ստորաբաժանումներից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի և ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Ակտիվների և պարտավորությունների բաժինը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և փոխատվություններից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ:

Ակտիվների և պարտավորությունների բաժինն իրականացնում է իրացվելիության դիրքի հսկողություն օրական կտրվածքով և իրացվելիության կանոնավոր «ստրեսային թեստեր»՝ շուկայական սովորական և ավելի խիստ պայմանները ներառող տարբեր սցենարների շրջանակում: Սովորական շուկայական պայմաններում իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ համախմբված հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս ղեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի և ԱՊԿԿ-ի կողմից և իրականացվում են Ակտիվների և պարտավորությունների բաժնի կողմից:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով չզեղչված դրամական հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված ամենավաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված դրամական ներհոսքի և արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է չզեղչված պայմանագրային դրամական հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ փոխատվության հանձնառությունների գծով: Ֆինանսական երաշխավորությունների պայմանագրերի համար երաշխավորության առավելագույն գումարը բաշխվում է այն ամենավաղ ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում երաշխավորությունը կարող է օգտագործվել: Վճարումները, որոնց մասին հաճախորդները պետք է ծանուցվեն, դիտարկվում են այնպես, ինչպես եթե ծանուցումն անմիջապես ներկայացված լիներ, բացառությամբ հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ցպահանջ ավանդների, որոնց համար նշված են մարումների ակնկալվող ժամկետները: Այնուամենայնիվ Բանկն ակնկալում է, որ շատ հաճախորդներ չեն պահանջի վճարումն այն ամենավաղ հնարավոր ամսաթվի դրությամբ, որին Խումբը պարտավորված կլինի կատարել վճարումը, և աղյուսակը չի արտացոլում ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ հաշվարկված ավանդներին վերաբերող Բանկի անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալների հիման վրա:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ֆինանսական պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	7,980,904	5,452,609	4,062,490	5,779,464	21,526,105	5,435,842	50,237,414	44,927,679
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	9,459,649	-	-	-	-	-	9,459,649	9,459,649
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	550,620,712	54,343,549	72,538,377	109,126,340	51,896,413	2,614,669	841,140,060	837,256,441
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	184,687	4,888,006	10,480,508	21,219,194	67,792,042	-	104,564,437	96,532,470
Ստորադաս փոխառություններ	-	616,294	483,618	1,103,002	16,692,392	23,525,298	42,420,604	27,963,304
Այլ փոխառություններ	123,159	4,408,540	2,707,325	5,025,499	16,488,537	73,729	28,826,789	26,007,723
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	402,858	87,575	500,434	963,405	6,802,328	13,086,319	21,842,919	11,532,720
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	568,771,969	69,796,573	90,772,752	143,216,904	181,197,817	44,735,857	1,098,491,872	1,053,679,986
Փոխատվության հանձնառություններ	89,754,181	-	-	-	-	-	89,754,181	89,754,181
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ (համախառն)	26,871,366	-	-	-	-	-	26,871,366	28,344

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ֆինանսական պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	12,218,258	6,915,251	3,588,360	6,139,958	35,505,229	6,471,684	70,838,740	62,685,039
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	3,936,778	-	-	-	-	-	3,936,778	3,936,778
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	507,475,451	52,261,757	77,311,027	121,152,238	34,931,697	3,114,872	796,247,041	784,634,192
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	307,336	11,763,512	12,346,990	14,831,085	59,201,784	-	98,450,707	92,125,513
Ստորադաս փոխառություններ	-	671,979	373,451	1,050,655	16,603,669	24,156,666	42,856,420	28,155,324
Այլ փոխառություններ	934,054	6,145,045	3,309,888	10,442,378	44,512,889	109,346	65,453,600	58,124,688
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	405,094	112,751	494,240	1,001,811	6,918,442	13,857,311	22,789,649	11,852,055
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	525,276,971	77,870,295	97,423,956	154,618,125	190,755,268	47,709,879	1,093,654,494	1,041,513,589
Փոխատվության հանձնառություններ	70,837,784	-	-	-	-	-	70,837,784	70,837,784
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ (համախառն)	20,744,000	-	-	-	-	-	20,744,000	69,563

Վերը և ստորև ներկայացված աղյուսակներում հանախորդներից ներգրավված միջոցներում ներառված են ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդները: Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ Խումբը պարտավոր է վճարել ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդներն ավանդատուի պահանջով՝ կորցնելով հաշվեգրված տոկոսները: Ստորև ներկայացված աղյուսակում այս ավանդները դասակարգված են ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

	30/06/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս ժամկետով	24,328,838	16,097,342
1-ից 3 ամիս ժամկետով	43,911,712	34,276,682
3-ից 6 ամիս ժամկետով	55,242,642	43,414,910
6-ից 12 ամիս ժամկետով	83,827,653	94,235,331
Ավելի քան 1 տարի ժամկետով	15,788,135	18,223,583
	223,098,980	206,247,848

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում նախատեսված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	122,947,339	-	-	-	-	-	-	122,947,339
Թանկարժեք մետադների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ	111,878	-	-	-	-	-	-	111,878
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	204,389	118,661	1,745,656	6,415,026	4,194,113	98,627	-	12,776,472
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	3,579,003	347,277	7,193,720	20,098,152	3,660,421	78,307	-	34,956,880
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	3,390,469	22,197,245	20,365,609	25,848,678	38,423,523	-	-	110,225,524
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	1,111,922	-	160,380	-	-	79,080,360	-	80,352,662
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր	8,078,227	-	1,267,714	-	-	-	-	9,345,941
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	16,429,865	33,535,267	170,759,606	427,000,641	147,671,313	-	5,250,321	800,647,013
Ակրեդիտիվների գծով դերիտորական պարտքեր	222,464	389,492	1,023,982	593,750	-	-	-	2,229,688
Ֆինանսական վարձակալության գծով դերիտորական պարտքեր	757,286	1,296,660	5,758,657	18,268,312	1,876,288	-	25,466	27,982,669
Ֆակտորինգի գծով դերիտորական պարտքեր	1,498,069	4,921,271	2,636,803	-	-	-	-	9,056,143
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	13,601,968	-	13,601,968
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	-	-	-	-	-	10,088,835	-	10,088,835
Հետաձգված հարկային ակտիվ	-	-	-	-	-	1,631,390	-	1,631,390
Այլ ակտիվներ	14,504,746	708,978	59,417	14,541	222	774,012	-	16,061,916
Ընդամենը ակտիվներ	172,835,657	63,514,851	210,971,544	498,239,100	195,825,880	105,353,499	5,275,787	1,252,016,318
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	28,344	-	-	-	-	-	-	28,344
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	9,459,649	-	-	-	-	-	-	9,459,649
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	7,978,984	5,373,731	9,479,135	18,431,604	3,664,225	-	-	44,927,679
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	325,673,986	143,683,683	247,420,147	117,864,449	2,614,176	-	-	837,256,441
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	184,204	4,862,744	30,357,176	61,128,346	-	-	-	96,532,470
Ստորադաս փոխառություններ	-	603,541	1,503,547	13,357,350	12,498,866	-	-	27,963,304
Այլ փոխառություններ	122,731	4,375,054	7,430,052	14,030,535	49,351	-	-	26,007,723
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	402,477	86,304	1,388,750	4,955,556	4,699,633	-	-	11,532,720
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	-	-	3,156,595	-	-	-	-	3,156,595
Փոխառության հանձնառությունների գծով պահուստ	344,330	-	-	-	-	-	-	344,330
Այլ պարտավորություններ	5,876,741	1,873,182	10,466,659	-	-	-	-	18,216,582
Ընդամենը պարտավորություններ	350,071,446	160,858,239	311,202,061	229,767,840	23,526,251	-	-	1,075,425,837
Չուս դիրքը	(177,235,789)	(97,343,388)	(100,230,517)	268,471,260	172,299,629	105,353,499	5,275,787	176,590,481

Աղյուսակում ներկայացված մարման ժամկետների վերլուծությունն արտացոլում է անցյալ ժամանակաշրջանների օրինաչափությունը և հանախորդների ընթացիկ հաշիվների փաստացի մարումների ծավալը:

* Բացասական կարճաժամկետ իրացվելիության դիրքը կառավարելու համար Բանկն օգտագործում է ֆինանսական արժեթղթերը, որոնք կարող են վաճառվել կամ գրավադրվել հետգնման պայմանագրերի դիմաց և հիմնվում է այն ենթադրության վրա, որ ընթացիկ հաշիվներից ելքագրված գումարները և ժամկետային ավանդները կփոխարինվեն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում նախատեսված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	113,641,023	-	-	-	-	-	-	113,641,023
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	42,682	248,067	1,826,015	4,414,792	4,089,619	99,993	-	10,721,168
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	15,236,202	342,014	13,240,653	24,782,156	3,684,275	78,307	-	57,363,607
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	33,805,704	29,680,999	24,959,296	26,578,714	41,677,172	-	-	156,701,885
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	106	18,377,009	198,842	-	-	75,518,882	-	94,094,839
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	47,116,435	-	-	-	-	-	-	47,116,435
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	14,629,643	32,886,877	166,286,313	344,158,432	135,091,836	-	6,028,575	699,081,676
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր	15,495	1,351,675	1,476,757	1,535,071	-	-	-	4,378,998
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	651,014	964,490	4,368,662	14,897,620	2,415,129	-	29,002	23,325,917
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	1,902,426	4,020,916	2,833,187	-	-	-	-	8,756,529
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	12,022,885	-	12,022,885
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	-	-	-	-	-	10,558,974	-	10,558,974
Հետաձգված հարկային ակտիվ	-	-	2,470,217	-	-	-	-	2,470,217
Այլ ակտիվներ	9,928,885	691,728	55,254	5,785	41	913,960	-	11,595,653
Ընդամենը ակտիվներ	236,969,615	88,563,775	217,715,196	416,372,570	186,958,072	99,193,001	6,057,577	1,251,829,806
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Աձանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	69,563	-	-	-	-	-	-	69,563
Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	3,936,778	-	-	-	-	-	-	3,936,778
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	12,215,832	6,890,815	9,382,478	29,805,387	4,390,527	-	-	62,685,039
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	284,163,447	131,565,540	268,015,959	98,275,415	2,613,831	-	-	784,634,192
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	306,249	11,616,749	26,237,617	53,964,898	-	-	-	92,125,513
Ստորադաս փոխառություններ	-	659,880	1,351,053	13,196,559	12,947,832	-	-	28,155,324
Այլ փոխառություններ	932,500	6,093,482	13,307,272	37,717,185	74,249	-	-	58,124,688
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	403,977	110,981	1,419,767	5,048,071	4,869,259	-	-	11,852,055
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	-	-	11,302,060	-	-	-	-	11,302,060
Փոխառվածության հանձնառությունների գծով պահուստ	303,276	-	-	-	-	-	-	303,276
Այլ պարտավորություններ	4,192,023	2,029,227	20,368,523	-	-	-	-	26,589,773
Ընդամենը պարտավորություններ	306,523,645	158,966,674	351,384,729	238,007,515	24,895,698	-	-	1,079,778,261
Չուտ դիրքը	(69,554,030)	(70,402,899)	(133,669,533)	178,365,055	162,062,374	99,193,001	6,057,577	172,051,545

Աղյուսակում ներկայացված մարման ժամկետների վերլուծությունն արտացոլում է անցյալ ժամանակաշրջանների օրինաչափությունը և հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների փաստացի մարումների ծավալը:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար Բանկի կողմից կիրառվող հիմնական ուղենիշը բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունն է: Այս նպատակով բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները, նոստրո հաշիվները, ՀՀ կառավարության և ՀՀ ԿԲ-ի կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթերը և այն կորպորատիվ պարտքային արժեթղթերը, որոնց համար գործում է ակտիվ և իրացվելի շուկա, որոնք գրավադրված չեն և որոնց օգտագործումը ոչ մի կերպ սահմանափակված չէ: Ցպահանջ պարտավորությունները ներառում են հանախորդների ընթացիկ հաշիվները և ցպահանջ ավանդները, ինչպես նաև ըստ պահանջի վճարման ենթակա այլ պարտավորությունները: Ստորև ներկայացված է բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում.

	2023թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	2022թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված
Առ 30 հունիսի	67.56%	93.29%
Հունիս ամսվա միջին ցուցանիշ	70.04%	90.82%

Վերը ներկայացված հարաբերակցությունը կիրառվում է նաև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված իրացվելիության սահմանաչափի հետ համապատասխանությունը գնահատելու համար, որը չպետք է պակաս լինի 60%-ից:

28 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են ապահովել համապատասխանություն Բանկի կապիտալի համար գործող արտաքին պահանջներին և պահպանել բարձր պարտքային վարկանիշ ու կապիտալի լավ ցուցանիշներ՝ գործունեությանն աջակցելու և բաժնետիրական արժեքը առավելագույնի հասցնելու համար:

Խումբը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և կատարում է ճշգրտումներ տնտեսական պայմանների փոփոխությունների ու իր գործունեության ռիսկային բնույթին համապատասխան: Կապիտալը կառուցվածքը պահպանելու կամ դրա հետ կապված ճշգրտումներ կատարելու համար Խումբը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների գումարը, վերադարձնել կապիտալը բաժնետերերին կամ թողարկել արժեթղթեր: Կապիտալի կառավարման նպատակները, քաղաքականությունը և ընթացակարգերը որևէ կերպ չեն փոխվել նախորդ տարիների համեմատությամբ:

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից: ՀՀ ԿԲ-ի ներկայիս պահանջների համաձայն՝ բանկերի նվազագույն ընդհանուր կապիտալը պետք է կազմի 30,000,000 հազար դրամ (2022թ-ին՝ 30,000,000 հազար դրամ): 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի չափը համապատասխանում էր ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված նվազագույն կապիտալի պահանջներին:

Խումբը որպես կապիտալ սահմանում է օրենսդրությամբ վարկային կազմակերպությունների համար որպես կապիտալ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում էր 12%: 2023թ. և 2022թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր սահմանված ցուցանիշին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 1988թ. Բազելյան համաձայնագրի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի կառուցվածքի վերլուծությունը՝ հետագա փոփոխություններով, այդ թվում՝ շուկայական ռիսկերի ներառման հետ կապված փոփոխություններով, դեկտեմբեր ամսվա համար:

	2023թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	2022թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված
1-ին դասի կապիտալ	170,854,387	134,835,084
2-րդ դասի կապիտալ	34,355,057	22,770,738
Ընդամենը կապիտալ	205,209,444	157,605,822
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ	1,156,530,923	973,072,993
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	14.77%	16.20%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկի կշիռների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ կապված պարտքային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականը՝ հաշվի առնելով պահանջներին համապատասխանող ցանկացած գրավ կամ երաշխավորություն: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր կորուստների առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

29 Փոխատվության հանձնառություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու հանձնառություններ: Այս հանձնառությունները նախատեսում են վարկային ռեսուրսների տրամադրում հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաչափերի և օվերդրաֆտների տեսքով:

Խումբը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ երրորդ անձանց հանդեպ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երաշխավորելու համար: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի:

Փոխատվության հանձնառությունների, ֆինանսական երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների հետ կապված Խումբը կիրառում է պարտքային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են փոխատվության հանձնառությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի: Աղյուսակում փոխատվության հանձնառությունների գծով արտացոլված գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջությամբ տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կճանաչվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն իրենց պայմանագրային պարտականությունները:

30 Պայմանական դեպքեր

(ա) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Խույմը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Ղեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունների վերջնական գումարը, եթե այդպիսիք լինեն, նշանակալի բացասական ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

(բ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

31 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Հսկողություն

2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են՝ «Իմաստ Գրուպ» (ՍԻ-Ուայ) (48.82%), ՎՋԵԲ (17.71%), ԱՉԲ (13.92%), «Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթիդ» (12.05%) և «Աֆեյան հիմնադրամ Հայաստանի համար» Ինկ. (7.5%):

2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խույմը չունի վերջնական հսկող կողմ:

(բ) Գործարքներ առանցքային կառավարչական անձնակազմի հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2023թ. և 2022թ. երկրորդ եռամսյակների համար:

	30/06/2023 հազ. դրամ	30/06/2022 հազ. դրամ
Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ	<u>3,827,549</u>	<u>2,882,980</u>

Այս գումարները ներառում են առանցքային կառավարչական անձնակազմի հատուցումները, որոնք հաշվեգրված են համապատասխան ժամանակաշրջանների շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

Ստորև ներկայացված են առանցքային կառավարչական անձնակազմի հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	30/06/2023 հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	31/12/2022 հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն				
Հանախորդներին տրված վարկեր	462,220	9.42%	698,522	9.00%
Այլ ակտիվներ	300	-	511	-
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	2,544,953	9.06%	1,173,418	7.78%
Պարտատոմսեր	550,707	5.43%	269,127	5.01%
Այլ պարտավորություններ	3,290,222	-	7,000,000	-

Ստորև ներկայացված են առանցքային կառավարչական անձնակազմի հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները 2023թ. և 2022թ. երկրորդ եռամսյակների համար:

	30/06/2023 հազ. դրամ	30/06/2022 հազ. դրամ
Ծախույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	39,769	49,801
Տոկոսային ծախս	(26,640)	(71,407)

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Ստորև ներկայացված են այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2023թ.հունիսի 30-ի դրությամբ, ինչպես նաև 2023թ. երկրորդ եռամսյակների շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Մայր ընկերություն		Նշանակալի ազդեցություն ունեցող բաժնետեր		Հիմնական բաժնետեր ընկերության դուստր ընկերություններ		Հիմնական բաժնետիրոջ հետ կապակցված այլ ընկերություններ և այլ կապակցված կողմեր		Ընդամենը հազ. դրամ
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն Ակտիվներ									
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	13	7%	-	-	-	-	3,814,281	8.98%	3,814,294
Այլ ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	38	-	38
Պարտավորություններ									
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ									
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ	33,747	-	6,752,294	-	115,682	-	1,700,623	0.02%	8,602,346
- Ժամկետային ավանդներ	-	-	-	-	-	-	651,855	6.98%	651,855
Թողարկված պարտատոմսեր	-	-	44,907	9.5%	73,961	7.78%	122,693	7.25%	241,561
Այլ փոխառություններ	-	-	4,470,516	7.74%	-	-	-	-	4,470,516
Այլ պարտավորություններ	-	-	5,858	-	62	-	11	-	5,931
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում չճանաչված հոդվածներ									
Ստացված երաշխավորություններ	-	-	606,932	2.08%	-	-	-	-	606,932
Շահույթ/(վնաս)									
Տոկոսային եկամուտ	-	-	378,027	-	-	-	121,588	-	499,615
Տոկոսային ծախս	-	-	(633,238)	-	(3,634)	-	(16,051)	-	(652,923)
Այլ ծախսեր	-	-	-	-	(6,324)	-	(5,150)	-	(11,474)

Ստորև ներկայացված են այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև 2022թ. երկրորդ եռամսյակուի շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Մայր ընկերություն		Նշանակալի ազդեցություն ունեցող բաժնետեր		Հիմնական բաժնետեր ընկերության դուստր ընկերություններ		Հիմնական բաժնետիրոջ հետ կապակցված այլ ընկերություններ և այլ կապակցված կողմեր		Ընդամենը հազ. դրամ
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն Ակտիվներ									
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ Այլ ակտիվներ	441	7%	-	-	-	-	1,659,853	8.95%	1,660,294
Պարտավորություններ									
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ									
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցլախանջ ավանդներ	26,186	-	167,216	-	443,769	-	2,829,849	-	3,467,020
- Ժամկետային ավանդներ	-	-	-	-	-	-	268,174	4.00%	268,174
Թողարկված պարտատոմսեր	-	-	146,240	9.67%	64,163	7.64%	69,739	4.71%	280,142
Այլ փոխառություններ	-	-	12,011,811	6.15%	-	-	-	-	12,011,811
Այլ պարտավորություններ	-	-	26,670	-	1,837	-	1,056	-	29,563
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում չճանաչված հոդվածներ									
Ստացված երաշխավորություններ	-	-	6,928,468	0.72%	-	-	-	-	6,928,468
Ծախսեր/(վնաս)									
Տոկոսային եկամուտ	-	-	2,655	-	-	-	170,246	-	172,901
Տոկոսային ծախս	-	-	(601,097)	-	(25,858)	-	(33,126)	-	(660,081)
Այլ ծախսեր	-	-	-	-	(38,196)	-	(98,000)	-	(136,196)

32 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում

Խումբը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել են նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները, նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գներն ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնց դեպքում գնահատման մեթոդները ներառում են դիտելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալները և ոչ դիտելի ելակետային տվյալները նշանակալի ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գների հիման վրա, որոնց գծով պահանջվում են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու համար:

2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ հանախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների և ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: Հանախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին, իսկ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ մակարդակին:

2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ուներ ՀՀ ԿԲ-ից ՀՀ դրամով և 5.5%-7.5% անվանական տոկոսադրույքով ստացված վարկեր (Ծանոթագրություն 20): Վարկերը համարվում են շուկայի առանձին սեգմենտի վարկեր, հետևաբար, Խումբը գնահատում է, որ վարկերը ստացվել են շուկայական տոկոսադրույքներով:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են հանախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների և ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի հաշվեկշռային և իրական արժեքները 2023թ. հունիսի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

30/06/2023	Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ	Իրական արժեք հազ. դրամ	Տարբերություն հազ. դրամ
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	839,915,513	838,980,480	935,033
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	110,225,524	108,996,988	1,228,536
Ընդամենը	950,141,037	947,977,468	2,163,569
31/12/2022	Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ	Իրական արժեք հազ. դրամ	Տարբերություն հազ. դրամ
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	735,543,120	734,855,639	687,481
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	156,701,885	155,572,929	1,128,956
Ընդամենը	892,245,005	890,428,568	1,816,437

Ստորև բերվող աղյուսակում իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով ներկայացված է այն ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը, որոնք չափվում են իրական արժեքով և որոնց համար բացահայտված է իրական արժեքը 2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում նախազված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ				
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ				
- Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	-	12,063,215	-	12,063,215
- Ածանցյալ ակտիվներ	-	713,257	-	713,257
- Ածանցյալ պարտավորություններ	-	(28,344)	-	(28,344)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
- Ներդրումային արժեթղթեր	1,455,407	33,501,473	-	34,956,880
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորությունների բացահայտված իրական արժեք				
- Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	-	838,980,480	838,980,480
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	108,996,988	-	108,996,988
	1,455,407	155,246,589	838,980,480	995,682,476

Ստորև բերվող աղյուսակում իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով ներկայացված է այն ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը, որոնք չափվում են իրական արժեքով և որոնց համար բացահայտված է իրական արժեքը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում նախազված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ				
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ				
- Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	-	10,118,791	-	10,118,791
- Ածանցյալ ակտիվներ	-	602,377	-	602,377
- Ածանցյալ պարտավորություններ	-	(69,563)	-	(69,563)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
- Ներդրումային արժեթղթեր	45,230	57,318,377	-	57,363,607
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորությունների բացահայտված իրական արժեք				
- Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	-	734,855,639	734,855,639
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	155,572,929	-	155,572,929
	45,230	223,542,911	734,855,639	958,443,780

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու համար չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են զուտ ներկա արժեքի և գեղջված դրամական հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայական դիտելի գները, և գնահատման այլ մոդելները: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ոչ ռիսկային և ուղենիշային տոկոսադրույքները, վարկային սփրեդերը և այլ հավելավճարները, որոնք օգտագործվում են գեղջման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնային գործիքների և բաժնային գործիքների ինդեքսի գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»:

Սովորական և ավելի պարզ ֆինանսական գործիքների, այդ թվում՝ միայն դիտելի շուկայական տվյալներ օգտագործող և ղեկավարության դատողություններ և գնահատումներ գրեթե չպահանջող տոկոսադրույքի և արժույթային սփրեդերի, իրական արժեքը որոշելու համար Խումբը կիրառում է ընդունված գնահատման մոդելները: Դիտելի գները և մոդելի ելակետային տվյալները սովորաբար հասանելի են շուկայում՝ ցուցակված պարտքային և բաժնային արժեթղթերի, բորսայում շրջանառվող ածանցյալ գործիքների և բորսայում չշրջանառվող պարզ ածանցյալ գործիքների, այդ թվում՝ տոկոսադրույքի սփրեդերի համար: 2-րդ մակարդակ դասված ֆինանսական գործիքների համար Բանկն օգտագործում է նմանատիպ գործիքների համար գնանշվող գներն այն շուկաներում, որոնք համարվում են գրեթե ոչ գործող:

Հանախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների իրական արժեքը գնահատելու համար ղեկավարությունը առաջնորդվել է հետևյալ ենթադրություններով՝ արտարժույթով արտահայտված վարկերի գծով 5.9%-12.1% գեղջման դրույքները և ՀՀ դրամով արտահայտված վարկերի գծով 9.4%-16.1% գեղջման դրույքները կիրառվում են հանախորդներին տրված վարկերից և փոխատվություններից ակնկալվող դրամական հոսքերը գեղջելու համար:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը գնահատելու համար ղեկավարությունը առաջնորդվել է հետևյալ ենթադրություններով՝ 10.9%-12.0% գեղջման դրույքները կիրառվում են ՀՀ դրամով արտահայտված արժեթղթերի գծով և 1.2%-12.4% գեղջման դրույքները՝ արտարժույթով արտահայտված արժեթղթերի գծով:

33 Տերմինների բառարան

Հապավում	Սահմանում
IFRS	Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներ
ISAs	Առևտրի միջազգային ստանդարտներ
IESBA Code	Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների էթիկայի միջազգային կանոնագիրք
IMF	Արժույթի միջազգային հիմնադրամ
CBA	Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ
ALCO	Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի
FCA	Ֆինանսական կարգավորման և վերահսկողության վարչություն
ECL	Ակնկալվող պարտքային կորուստներ
PD	Պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականություն
LGD	Կորուստը պարտագանցման դեպքում
FVTPL	Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող
FVOCI	Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող
EIR	Արդյունավետ տոկոսադրույք
SPPI	Միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ
EPS	Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ
LTECL	Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ
12mECL	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները
POCI	Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված
EAD	Պարտքի գումարը պարտագանցման պահին
SOFR	Ապահովված օվերնայթ ֆինանսավորման տոկոսադրույք
LIBOR	Լոնդոնի միջբանկային առաջարկի տոկոսադրույք
EURIBOR	Եվրոպական միջբանկային առաջարկի տոկոսադրույք
ICR	Ներքին վարկանշավորում